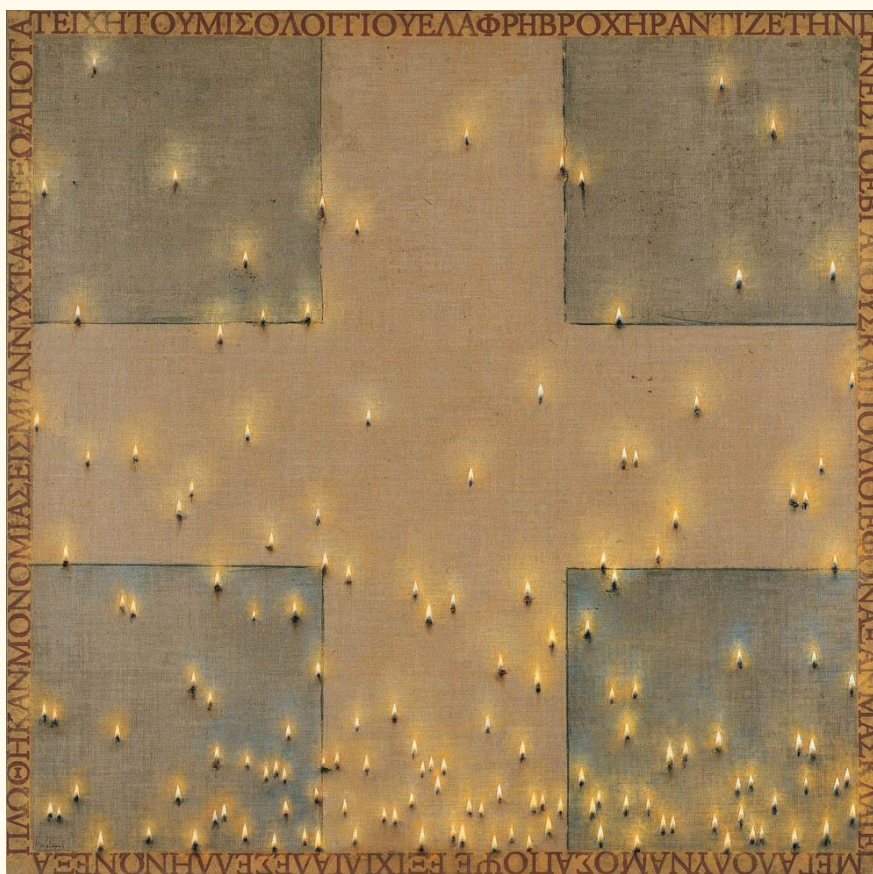

200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ, ΦΙΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ,
ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ, ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ, ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

Επιμέλεια: Εύη Συρίγα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι νέες παιδαγωγικές αντιλήψεις των τελευταίων δεκαετιών αξιοποιούν στη διδακτική της Ιστορίας κάθε είδους πηγή (οπτική, ακουστική, οπτικοακουστική) καθώς και σύνδεση του σχολείου με το μουσείο. Οι σύγχρονες επιστημονικές θεωρίες και τα νέα Προγράμματα Σπουδών τονίζουν ότι τα παιδιά χρειάζεται να αναπτύξουν μια σειρά δεξιοτήτων, τις λεγόμενες δεξιότητες του 21ου αιώνα. Ενδεικτικά, σε αυτές περιλαμβάνονται η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η συνεργασία, η επικοινωνία, η ενσυναίσθηση, η επίλυση προβλημάτων και ο ψηφιακός γραμματισμός.

Με τις ερευνητικές συνθετικές εργασίες, που παραθέτουμε, επιχειρήθηκε η καλλιέργεια δεξιοτήτων διερευνητικής μάθησης και η οικοδόμηση της ιστορικής γνώσης, καθώς και το σύνολο των δεξιοτήτων που υπαγορεύει η στοχοθεσία των ΠΣ. Εφαρμόστηκε ο μικρός οδηγός «Μαθαίνω να μελετώ ιστορικές πηγές» από το **Φωτόδεντρο παρατηρώ** (τα εκθέματα) **μελετώ** (τις πηγές) **κατανοώ** (τα ιστορικά γεγονότα) **αξιοποιώ** (παράγω ιστορικό λόγο). Μελετήθηκαν από τους/τις μαθητές/τριες **αποκλειστικά ψηφιακές πηγές**, πραγματοποιήθηκε πλοήγηση σε μουσεία για την παρατήρηση και ερμηνεία υλικών καταλοίπων, εφαρμογή ψηφιακών παιχνιδιών κ.ά.

Οι θεματικές ενότητες των μαθητικών εργασιών αφορούν την περίοδο της ελληνικής επανάστασης του 1821 και αποτελούν προέκταση ενός σχεδίου εργασίας (project), που εφαρμόστηκε στη σχολική τάξη με τίτλο «**Η γέννηση του ελληνικού εθνικού κράτους**». Το σχέδιο εργασίας πραγματοποιήθηκε και στα τέσσερα τμήματα της Γ΄ Γυμνασίου στα από όλους/ες τους/τις μαθητές/τριες.

Εύη Συρίγα

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ

Με αφορμή τον εορτασμό των 200 χρόνων από την Επανάσταση του 1821 οι μαθητές/τριες μελετούν ψηφιακά την περίοδο 1821-1830. Η ελληνική επανάσταση ξέσπασε τον Μάρτιο του 1821 σε περιοχές του ελλαδικού χώρου και είχε ως τελικό αποτέλεσμα την ίδρυση ανεξάρτητου ελληνικού κράτους. Οι διδασκόμενο/ιες προσεγγίζουν κριτικά το παρελθόν, μελετούν ποικίλες ψηφιακές πηγές και πραγματοποιούν διαδραστικές δραστηριότητες, που επιτρέπουν την ενεργητική συμμετοχή τους σε διαδικασίες διερεύνησης και οικοδόμησης της ιστορικής σκέψης.

«Η ανάπτυξη ψηφιακής κουλτούρας και η διαδραστική μάθηση είναι οι σύγχρονες τάσεις που αξιοποιούνται στον χώρο της Παιδείας, για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις ενός ταχέως εξελισσόμενου τεχνολογικά περιβάλλοντος».

2020-2021

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ

Δραστηριότητα 1η: Φιλελληνισμός

Φωτόδεντρο

(ΕΝΟΤΗΤΑ 10 Ελληνική επανάσταση και Ευρώπη)

ΘΕΜΑ

ΦΕ σ. 5 ερωτ. 14. Τι ήταν ο φιλελληνισμός, ποιοι παράγοντες γέννησαν το κίνημα και ποιο ρόλο έπαιξε στην έκβαση του Αγώνα των Ελλήνων;

Επιλογές:

α) **Κείμενο** 250 λέξεις βασισμένο στις πηγές και το σχολικό βιβλίο. Όχι αντιγραφή, αλλά δημιουργία νέου ιστορικού κειμένου βασισμένο στις πληροφορίες του **Εθνικού Ιστορικού Μουσείου**.

β) **Παρουσίαση ppt** με εικόνες από το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, λεζάντες και πολύ μικρά κείμενα.

γ) **Βίντεο 1'-3'** με αφήγηση και παρουσίαση του θέματος.

Δείτε: **Μορφές και γεγονότα της ελληνικής επανάστασης**, video, **Μουσείο Μπενάκη** ή **εδώ**.

Επιπλέον πηγές στις **ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ** του **Εθνικού Ιστορικού Μουσείου**.

<http://www.nhmuseum.gr/multimedia/thematikes-diadromes/?thematikh=7>

Πατήστε στα γράμματα της παραπάνω ιστοσελίδας και συνεχώς εμφανίζονται νέες πηγές, γραπτές ή οπτικές.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Όλα τα πράσινα και κόκκινα γράμματα και το πράσινο τετράγωνο είναι υπερσύνδεσμοι, που σας οδηγούν σε ιστοσελίδες. **Πατήστε τα**.

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ

Δραστηριότητα 2η: Οι κοινωνικές ομάδες που συμμετέχουν στην Επανάσταση

(ΕΝΟΤΗΤΑ 5 Ο ελληνισμός από τα μέσα του 18^{ου} αι. έως τις αρχές του 19αι.)

[Φωτόδεντρο](#)

ΘΕΜΑ

Ιστορικό ερώτημα: Οι κοινωνικές ομάδες που συμμετέχουν στην Επανάσταση;

Επιλογές:

α) **Κείμενο** 300 λέξεις βασισμένο στις πηγές και το σχολικό βιβλίο. Όχι αντιγραφή, αλλά δημιουργία νέου ιστορικού κειμένου βασισμένο στις πληροφορίες του **Εθνικού Ιστορικού Μουσείου**.

β) **Παρουσίαση ppt** με εικόνες από το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, λεζάντες και πολύ μικρά κείμενα.

γ) **Βίντεο 1'-3'** με αφήγηση και παρουσίαση του θέματος.

Δείτε: [Μορφές και γεγονότα της ελληνικής επανάστασης](#), video, [Μουσείο Μπενάκη](#) ή [εδώ](#).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Τα πράσινα γράμματα και το πράσινο τετράγωνο είναι υπερσύνδεσμοι, που σας οδηγούν σε ιστοσελίδες. **Πατήστε τα**

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ

Δραστηριότητα 3η: Φιλική Εταιρεία

Φωτόδεντρο

(ΕΝΟΤΗΤΑ 7 Η Φιλική Εταιρεία)

ΘΕΜΑ

ΦΕ σ. 3-4 ερωτ. 4-6. Πότε, πού, από ποιους και για ποιο σκοπό ιδρύθηκε η Φιλική Εταιρεία; Να αξιολογήσετε τον τρόπο οργάνωσης της Φιλικής Εταιρείας και τη συμβολή της στην ελληνική επανάσταση.

Επιλογές:

α) Κείμενο 300 λέξεις βασισμένο στις πηγές και το σχολικό βιβλίο. Όχι αντιγραφή, αλλά δημιουργία νέου ιστορικού κειμένου βασισμένο στις πληροφορίες του **Εθνικού Ιστορικού Μουσείου**.

β) Παρουσίαση ppt με εικόνες από το **Φωτόδεντρο**, λεζάντες και πολύ μικρά κείμενα.

γ) Βίντεο 1'-3' με αφήγηση και παρουσίαση του θέματος.

Δείτε: **Μορφές και γεγονότα της ελληνικής επανάστασης**, video, **Μουσείο Μπενάκη** ή **εδώ**.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Όλα τα πράσινα και κόκκινα γράμματα και το κόκκινο τετράγωνο είναι υπερσύνδεσμοι, που σας οδηγούν σε ιστοσελίδες. **Πατήστε τα.**

Δραστηριότητα 4η: Οι ιδέες και οι αξίες που εμπνέουν τους φορείς της Επανάστασης

(ΕΝΟΤΗΤΑ 5 Ο Νεοελληνικός Διαφωτισμός και ΕΝΟΤΗΤΑ 7 Α' Εθνοσυνέλευση, Γ' Εθνοσυνέλευση)

Ψηφίδες για την ελληνική γλώσσα

10. [Νεοελληνικός Διαφωτισμός](#)

12. [Η νεωτερική πρόκληση](#)

13. [Νεοελληνικός Διαφωτισμός](#)

ΘΕΜΑ

Ιστορικό ερώτημα: Ποιες οι ιδέες και οι αξίες που εμπνέουν τους φορείς της Επανάστασης;

Επιλογές:

α) Κείμενο 300 λέξεις βασισμένο στις πηγές και το σχολικό βιβλίο. Όχι αντιγραφή, αλλά δημιουργία νέου ιστορικού κειμένου βασισμένο στις πληροφορίες των Ψηφίδων για την ελληνική γλώσσα.

β) Παρουσίαση ppt με εικόνες από τις Ψηφίδες για την ελληνική γλώσσα (Διαφωτιστικές απόπειρες), Ψηφίδες για την ελληνική γλώσσα (Εμφύλιες έριδες), λεζάντες και πολύ μικρά κείμενα.

Οπτικό υλικό

[Ελληνική Νομαρχία](#)

1. [Ρήγας Βελεστινλής](#)
2. [Αδαμάντιος Κοραής](#)
3. [Νεόφυτος Δούκας](#)
4. [Άνθιμος Γαζής](#)
5. [Ευγένιος Βούλγαρης](#)
6. [Το περιοδικό Ερμής ο Λόγιος](#)

Οπτικό υλικό

1. [Σφραγίδες της Προσωρινής Διοίκησης και του Βουλευτικού](#)
2. [Διακήρυξις της Προσωρινής Διοίκησης της Ελλάδος](#)
3. [Θεόδωρος Κολοκοτρώνης](#)
4. [Γεώργιος Κουντουριώτης](#)
5. [Ιωάννης Κωλέττης](#)
6. [Πέτρος Μαυρομιχάλης](#)
7. [Δημήτριος Υψηλάντης](#)
8. [Κανέλλος Δεληγιάννης](#)
9. [Ανδρέας Ζαΐμης](#)
10. [Ανδρέας Ζαΐμης](#)
11. [Οδυσσέας Ανδρούτσος](#)
12. [Γιάνης Γκούρας](#)
13. [Ιωάννης Μακρυγιάννης](#)
14. [Η καταστροφή της Πελοποννήσου από τον Ιμπραήμ](#)

γ) Βίντεο 1'-3' με αφήγηση και παρουσίαση του θέματος.

Δείτε: [Μορφές και γεγονότα της ελληνικής επανάστασης](#), video, [Μουσείο Μπενάκη](#) ή [εδώ](#).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Όλα τα πράσινα και κόκκινα γράμματα και το πράσινο τετράγωνο είναι υπερσύνδεσμοι, που σας οδηγούν σε ιστοσελίδες. **Πατήστε τα.**

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ

Δραστηριότητα 5η: Τα πρόσωπα και τα ιστορικά γεγονότα κατά την περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης

(ΕΝΟΤΗΤΑ 8 Η εξέλιξη της ελληνικής επανάστασης (1821-1827) Φωτόδεντρο

ΘΕΜΑ

Να παρουσιάσετε τη βιογραφία ενός προσώπου και να γράψετε ποια στοιχεία της προσωπικότητά του, της δράσης του ή του βίου του σας εντυπωσίασαν. Να τεκμηριώσετε την επιλογή σας. (Επιλέξτε μόνο ένα τετραγωνάκι).

Επιλογές:

α) Κείμενο 300 λέξεις βασισμένο στις πηγές και το σχολικό βιβλίο. Όχι αντιγραφή, αλλά δημιουργία νέου ιστορικού κειμένου βασισμένο στις πληροφορίες του Φωτόδεντρου.

β) Παρουσίαση ppt με εικόνες από το Φωτόδεντρο, λεζάντες και πολύ μικρά κείμενα.

γ) Βίντεο 1'-3' με αφήγηση και παρουσίαση του θέματος.

Δείτε: [Μορφές και γεγονότα της ελληνικής επανάστασης](#), video, [Μουσείο Μπενάκη](#) ή [εδώ](#).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Όλα τα πράσινα και κόκκινα γράμματα και τα κίτρινα και κόκκινα τετράγωνα είναι υπερσύνδεσμοι, που σας οδηγούν σε ιστοσελίδες. **Πατήστε τα.**

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ

Δραστηριότητα επιπέδων:

Φωτόδεντρο

(ΕΝΟΤΗΤΑ 9 Πρώτες προσπάθειες των επαναστατημένων Ελλήνων για συγκρότηση κράτους)

Και άλλες ενδεικτικές δραστηριότητες:

- Δημιουργία ιστορικού ντοκιμαντέρ και εθελοντική συμμετοχή στον [5ο Πανελλήνιο Διαγωνισμό Ιστορικού Ντοκιμαντέρ για μαθητές](#).

- Ο Νεοελληνικός Διαφωτισμός

- Ρήγας Βελεστιλής

- Αδαμάντιος Κοραής

- Φιλική Εταιρεία

- Επαναστατικές εστίες

- Τα πρόσωπα και τα ιστορικά γεγονότα κατά την περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης

- Προσπάθειες των επαναστατημένων Ελλήνων για συγκρότηση κράτους

- Ο εμφύλιος πόλεμος

- Γ' Εθνοσυνέλευση

- Φιλελληνισμός

- Οι κοινωνικές ομάδες που συμμετέχουν στην Επανάσταση
- Οι ιδέες και οι αξίες που εμπνέουν τους φορείς της Επανάστασης
- Η διεθνής διάσταση της Επανάστασης και ο ρόλος των Μ. Δυνάμεων
- Η σημασία της επανάστασης για το τότε, το σήμερα και το μέλλον

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Όλα τα έγχρωμα γράμματα και τα τετράγωνα είναι υπερσύνδεσμοι, που σας οδηγούν σε ιστοσελίδες. **Πατήστε τα.**

Φιλελληνισμός και φιλέλληνες ποιητές

Ο φιλελληνισμός ήταν κίνημα συμπαράστασης στους Έλληνες, που αναπτύχθηκε την περίοδο της ελληνικής επανάστασης. Το κίνημα αυτό, αναπτύχθηκε τόσο σε χώρες της Ευρώπης όσο και στην Αμερική και είχε σκοπό την ενίσχυση του αγώνα των Ελλήνων για ανεξαρτησία.

Υπάρχουν πολλοί παράγοντες που γέννησαν το κίνημα. Αρχικά, η Γαλλική επανάσταση έπαιξε καθοριστικό ρόλο, καθώς χάρις σε αυτή δημιουργήθηκαν φιλελεύθερες και ριζοσπαστικές ιδέες στον χώρο της Ευρώπης. Επιπλέον, οι βιαιότητες των Τούρκων εις βάρος των Ελλήνων προκάλεσαν απέχθεια στην Ευρώπη. Η καταστροφή της Χίου από τους Οθωμανούς είχε ως αποτέλεσμα την απόλυτη κατακραυγή τους από αυτή. Ένας άλλος παράγοντας που οδήγησε στη δημιουργία του φιλελληνισμού ήταν το γεγονός ότι οι δημοκρατικές ιδέες των Ευρωπαίων και Αμερικανών έρχονταν ενάντια στην οθωμανική απολυταρχία. Εκτός από αυτό, ο θαυμασμός πολλών Ευρωπαίων για τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό ήταν σημαντικός λόγος για τη δημιουργία του κινήματος. Τέλος, οι ελληνικές επιτυχίες είχαν προκαλέσει μεγάλη συγκίνηση σε Ευρώπη και Αμερική.

Ο ρόλος του φιλελληνισμού στην έκβαση του Αγώνα ήταν σπουδαίος. Καταρχάς, στην Ελβετία και στη Γερμανία ιδρύθηκαν φιλελληνικές επιτροπές με στόχο την ανθρωπιστική βοήθεια και την έμπρακτη υποστήριξη του Αγώνα. Παράλληλα, στην Ευρώπη μοιράστηκαν φυλλάδια με σκοπό την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των πολιτών. Επίσης, οι φιλέλληνες προσφέροντας χρήματα και εφόδια βοήθησαν στην οικονομική ενίσχυση της επανάστασης. Επιπλέον, οργανώθηκαν εκδηλώσεις συμπαράστασης για τους Έλληνες. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ιδιαίτερα ότι πολλοί φιλέλληνες βοήθησαν συμμετέχοντας οι ίδιοι εθελοντικά στον Αγώνα δίνοντας ακόμα και τη ζωή τους. Μάλιστα, Ευρωπαίοι αξιωματικοί βοήθησαν ιδιαίτερα στην οργάνωση του στρατού. Επομένως, η συνεισφορά των φιλελλήνων στην έκβαση της επανάστασης ήταν τόσο ηθική όσο και οικονομική.

Δυο φιλέλληνες που τους αξίζει ιδιαίτερη αναφορά ήταν ο λόρδος Βύρων και ο Σέλεϊ. Ο Σέλεϊ στο ποίημά του με τίτλο η “Hellas” τονίζει πως είναι όλοι Έλληνες και πως πολλά πράγματα έχουν τις ρίζες τους στην Ελλάδα. Μάλιστα λέγεται ότι ο Διονύσιος Σολωμός εμπνεύστηκε από το έργο του Σέλεϊ, για να συνθέσει τον “Ύμνο εις την ελευθεριά”. Από την άλλη ο λόρδος Βύρων, που θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους φιλέλληνες, δεν έκρυψε ποτέ την αγάπη του για την Ελλάδα. Ο θάνατος του στο Μεσολόγγι έκανε την περιοχή σημείο αναφοράς για τον φιλελληνισμό, διαδίδοντας έτσι αμέσως την έξοδο του Μεσολογγίου στην Ευρώπη.

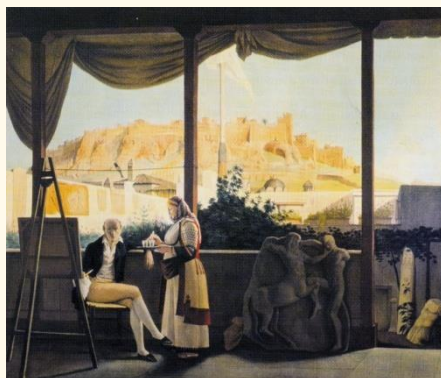
Κλείνοντας, το φιλελληνικό κίνημα βοήθησε πολύ τους επαναστατημένους Έλληνες και η συνεισφορά τους δεν θα έπρεπε να ξεχαστεί.

Γιωργία Καπνόριζα

ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Πριν από την Επανάσταση του 1821 πολλοί ήταν οι ξένοι λόγιοι, καλλιτέχνες, διπλωμάτες, συγγραφείς, οι οποίοι επισκέπτονταν την Ελλάδα προκειμένου να μελετήσουν, να εμβυθύνουν αλλά και να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους γύρω από τον Αρχαίο Ελληνικό Πολιτισμό. Με τον τρόπο αυτό καλλιεργείται στους Ευρωπαίους ένας έντονος θαυμασμός για τις Ελληνικές Αρχαιότητες και για το λαμπρό παρελθόν της Ελλάδας.

Η κατοικία του Γάλλου πρόξενου Fauvel στην Αθήνα

Ο υπόδουλος Ελληνισμός ξεκινά τον μεγάλο και ηρωικό αγώνα για την απελευθέρωσή του από τον Οθωμανικό ζυγό, με την συμπαράσταση τόσο της Ευρώπης όσο και της Αμερικής. Ο ηθικός αλλά και ηρωικός χαρακτήρας των Ελλήνων συγκινεί ιδιαίτερα τους Ευρωπαίους.

Διαμορφώνεται ένα κίνημα επηρεασμένο από τις ριζοσπαστικές ιδέες της Γαλλικής Επανάστασης και την ιδεολογία του Φιλελευθερισμού, που κυριαρχούσε στις κοινωνίες της Ευρώπης. Το κίνημα αυτό αποτέλεσε μια από τις κορυφαίες στιγμές του Πολιτικού Ρομαντισμού του 19ου αιώνα.

Ο Φιλελληνισμός **αγκαλιάζει** τον εξεγερμένο Ελληνικό λαό, συμβάλλει ενεργά και υποστηρίζει τον αγώνα των Ελλήνων εναντίον των Τούρκων. Προσφέρει **έμφυχο υλικό** και **χρηματική βοήθεια**. Ιδρύονται σύλλογοι ενίσχυσης, ενώ οι πρώτοι Ευρωπαίοι εθελοντές φτάνουν στην Ελλάδα με σκοπό ακόμα και να συμμετάσχουν σε μάχες στο πλευρό των Ελλήνων αγωνιστών.

Γάλλος αξιωματικός J. Balest

Γάλλος γιατρός Martin-Etienne Bailly.

Ο δράση του φιλελληνισμού ισχυροποιείται, ενώ οι βαρβαρότητες των Τούρκων εναντίον των Ελλήνων γίνονται πηγή έμπνευσης σε καλλιτέχνες, όπως ο **E. Delacroix**, ο οποίος δύο χρόνια μετά τα τραγικά γεγονότα στο νησί της Χίου δημιουργεί το έργο του:

«Οι σφαγές της Χίου»

Είναι σημαντικό να αναφερθούν σπουδαιίοι φιλέλληνες οι οποίοι αφοσιώθηκαν στον αγώνα και οδήγησαν στον δρόμο για την απελευθέρωση του Ελληνικού λαού.

Ο **George Gordon Noël Byron**, Άγγλος ποιητής, τάσσεται ολοκληρωτικά στην απελευθέρωση της Ελλάδας. Χάνει τη ζωή του στην πολιορκούμενη πόλη του Μεσολογγίου.

Ο θάνατος του **Λόρδου Byron** δίνει πνοή και θάρρος στους Έλληνες.

Ο Φιλελληνισμός δυνάμωσε συνεχώς και παρέμενε θερμός υποστηρικτής δίπλα στους εξεγερμένους, που σφαγιάζονταν από τους Τούρκους. Σημαντικό αποτέλεσμα

αυτής της συνολικής προσπάθειας του κινήματος ήταν να **τοποθετηθούν θετικά οι Ευρωπαϊκές κυβερνήσεις στο Ελληνικό ζήτημα**.

Η Ναυμαχία του Ναβαρίνου με τη συμμετοχή των συμμαχικών δυνάμεων πέτυχε τη συντριβή του τουρκοαιγυπτιακού στόλου.

Το κίνημα του Φιλελληνισμού υπήρξε σωτήριο και πολύτιμο στην Ανεξαρτησία της Ελλάδος.

Νικόλας Δασκαλάκης

Οι Φιλέλληνες

Ο φιλελληνισμός ήταν ένα ρεύμα που αναπτύχθηκε στην Ευρώπη κατά 16ο αιώνα. Τότε ορισμένοι ξένοι περιηγητές ταξίδεψαν στην Ελλάδα και συγκέντρωναν πληροφορίες για τον τόπο. Τον 18ο αιώνα μορφωμένοι περιηγητές γράφουν ταξιδιωτικά βιβλία και μέσα από αυτά δείχνουν την κλασική αρχαιότητα και μια εθνότητα που θα πρέπει να ξεσηκωθεί. Μόλις ξεσπάει ελληνική επανάσταση σχηματίζονται φιλελληνικές επιτροπές για τη χρηματική υποστήριξη του ελληνικού αγώνα και την εμπύχωση του λαού. Πιο συγκεκριμένα, Γάλλοι καλλιτέχνες είχαν για πηγή έμπνευσης την επανάσταση των Ελλήνων και φτιάχνουν έργα που απεικονίζουν την ιδεολογία και τους σκοπούς των φιλελλήνων με αφορμή την σφαγή της Χίου. Για παράδειγμα, ο Delacroix έκανε έργα με αυτό το θέμα και έδειξε πόσο σκληροί ήταν οι Τούρκοι, οι οποίοι συμπεριφέρθηκαν βίαια στους Έλληνες, επειδή ήταν χριστιανοί. Όλα αυτά προκάλεσαν τη συγκίνηση του κόσμου με αποτέλεσμα πολλοί να θέλουν να γίνουν εθελοντές και να βοηθήσουν στον αγώνα. Οι εθελοντές ήταν κυρίως από τη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Πολωνία, την Ελβετία, τη Βρετανία, την Αμερική και τα Βαλκάνια. Οι φιλέλληνες εθελοντές οργάνωσαν τον ελληνικό στρατό

και τον εκπαίδευσαν. Πολλοί εθελοντές σκοτώθηκαν στο πεδίο της μάχης, όπως ο ποιητής του ρομαντισμού λόρδος Μπάιρον στο Μεσολόγγι. Μετά τον θάνατο του ποιητή αρκετοί ποιητές, κυρίως από τη Γαλλία, εμπνέονται από τον ηρωισμό των Ελλήνων και δημιουργήσαν ένα είδος φιλελληνικής λογοτεχνίας και κάνουν ποιητικό διαγωνισμό με θέμα τον ελληνικό Αγώνα. Άλλοι γνωστοί εθελοντές, οι οποίοι ήταν ανεξάρτητοι, ήταν ο κόμης Santarosa και ο Charles Nicolas Fabvier. Η βοήθεια των φιλελλήνων στην επανάσταση φάνηκε και από τη ναυμαχία του Ναυαρίνου (8 Οκτωβρίου 1827), όπου οι ξένες δυνάμεις συνέτριψαν τον τουρκοαιγυπτιακό στόλο. Παρόλο που η Ευρώπη δεν ήταν υπέρ της επανάστασης, χάρις το κίνημα του φιλελληνισμού αυτό άλλαξε. Τέλος, μόλις η Ελλάδα έγινε ανεξάρτητο κράτος αναγνώρισε τη βοήθεια των Φιλελλήνων κάνοντας μνημεία ή αναφορές μέσα σε κείμενα, όπως έκανε ο Μακρυγιάννης.

Νικόλας Ιωαννίδης

Ο ρόλος του φιλελληνισμού στην έκβαση του Αγώνα

Το κίνημα του Φιλελληνισμού έγινε γνωστό τον 19^ο αιώνα και εκφράζει την αμέριστη συμπαράσταση των ξένων λαών για τα δεινά και τη σκλαβιά που βίωναν οι Έλληνες κάτω από τον ζυγό των Οθωμανών. Σημαντική σημείωση καθίσταται πως αυτοσκοπός και μέλημα των Ελλήνων ήταν η κατοχύρωση του θεμελιώδους δικαιώματος της ελευθερίας και όχι η κοινωνική ανατροπή.

Βασικό συστατικό της δημιουργίας του κινήματος του Φιλελληνισμού αποτελεί αρχικά ο ακατάπαυστος πόθος για ελευθερία των Ελλήνων καθώς οι ατέλειωτοι αγώνες τους, ενέπνευσαν αυτό το συναίσθημα στους ξένους και γειτονικούς λαούς. Ο επαναστατικός ριζοσπαστισμός και το φιλελεύθερο κλίμα που υπήρχε ως κατάλοιπο της Γαλλικής Επανάστασης, αποτέλεσαν κινητήριες δυνάμεις του Φιλελληνισμού. Επίσης, καταλυτικός παράγοντας στη θεμελίωση αυτού του κινήματος στάθηκε ο θαυμασμός των Ευρωπαίων για το αρχαίο ελληνικό ιδεώδες, για την αγωνιστικότητά και το πείσμα τους αλλά και ο εξευτελισμός του ελληνικού λαού από τις εχθρότητες των Τούρκων.

Το κίνημα του Φιλελληνισμού, θα έλεγε κανείς, πως υπήρξε σημαντικός παράγοντας ενίσχυσης, καθώς πέραν της οικονομικής και ηθικής συνεισφοράς, συνέβαλε στην ανεξαρτησία του ελληνικού λαού. Πιο συγκεκριμένα, πολλοί φιλέλληνες έδωσαν προσωπική μάχη πολεμώντας για την ελευθερία των Ελλήνων και έτσι σε ένα ευρύτερο κλίμα υποστήριξης αυτής της ιδέας, δηλαδή της ανεξαρτησίας των Ελλήνων, όλα κινήθηκαν ευνοϊκά (Ιουλιανή συνθήκη του Λονδίνου και μετέπειτα διπλωματικές ενέργειες) για την σύνταξη του πρωτοκόλλου Ανεξαρτησίας· η πρώτη επίσημη διεθνής διπλωματική πράξη που αναγνώρισε την Ελλάδα ως κράτος κυρίαρχο και ανεξάρτητο .

Βερονίκη Γούλα

Φιλελληνισμός, ένα κίνημα συμπαράστασης

Ο Φιλελληνισμός αποτελεί κίνημα συμπαράστασης στους Έλληνες που εκδηλώθηκε στην Ευρώπη και την Αμερική με την έναρξη της Επανάστασης του 1821.

Στους παράγοντες που συνέβαλαν στην ανάπτυξη του συγκαταλέγεται, πρώτον, η επικράτηση των ιδεών του φιλελευθερισμού και του επαναστατικού ριζοσπαστισμού της Γαλλικής Επανάστασης (1789), καθώς πάρα την αρνητική αντίδραση των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων οι εκκλήσεις των Ελλήνων αγωνιστών εισακούστηκαν από τις διαπνεόμενες από το πνεύμα του φιλελευθερισμού κοινωνίες. Δεύτερον, οι φιλέλληνες αντιτάσσονταν στο πεδίο της πολιτικής στην Οθωμανική απολυταρχία και την Ιερή Συμμαχία, καθιστώντας τον φιλελληνισμό κορυφαία στιγμή έκφρασης του πολιτικού ρομαντισμού 19^{ου} αιώνα. Επιπλέον, την ανάπτυξή του ευνόησε ο θαυμασμός και η εκτίμηση των Ευρωπαίων για τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό στον οποίο εντόπιζαν τις ρίζες του ευρωπαϊκού. Ακολούθως, το κίνημα ισχυροποίησε, ο αποτροπιασμός για τις βιαιότητες των Τούρκων, αλλά και ο θαυμασμός για τις ελληνικές επιτυχίες. Ακόμη, οι Ευρωπαίοι έβλεπαν την αντιπαράθεση των Ελλήνων και Τούρκων ως τον αγώνα του πολιτισμού ενάντια στην βαρβαρότητα και της χριστιανοσύνης ενάντια στους αλλοθρήσκους, καθιστώντας την έτσι υπόθεση, που αφορούσε ολόκληρο τον πολιτισμένο χριστιανικό κόσμο. Τέλος, την ενίσχυση του κινήματος βοήθησε η δράση των ελληνικών κοινοτήτων της διασποράς.

Ο Φιλελληνισμός συνέβαλε σημαντικά με ποικίλους τρόπους στη νικηφόρα έκβαση της Επανάστασης. Αυτό γίνεται φανερό με την ίδρυση συλλόγων ενίσχυσης, φιλελληνικών επιτροπών αλλά και την συμμετοχή εθελοντών στον πόλεμο. Παρασχέθηκε οικονομική και ηθική ενίσχυση. Επίσης, σημαντική ήταν η συμβολή Ευρωπαίων αξιωματικών στην οργάνωση του ελληνικού στρατού. Ο ξένος τύπος ενδιαφέρθηκε για τον αγώνα, ενώ οι καλλιτέχνες συμμετείχαν ενεργά στις φιλελληνικές κινητοποιήσεις. Αναφορά πρέπει να γίνει στον λόρδο Βύρωνα, που με το ποιητικό του έργο και τον θάνατό του στο Μεσολόγγι, έγινε σύμβολο του φιλελληνισμού. Ακόμα, στην συντονισμένη φιλελληνική προσπάθεια και στην πίεση της ευαισθητοποιημένης κοινής γνώμης προς τις κυβερνήσεις μπορεί να αποδοθεί ως ένα βαθμό η μεταβολή της θέσης της επίσημης Ευρώπης απέναντι στην ελληνική υπόθεση. Ο ρόλος που διαδραμάτισαν οι συμμαχικές δυνάμεις στη νικηφόρα έκβαση της ναυμαχίας του Ναβαρίνου (1827) ήταν μεγάλης σημασίας. Απόδειξη, τέλος, συνεισφοράς των φιλελλήνων αποτελεί και η απόδοση τιμών σε αυτούς στα μετέπειτα χρόνια από το ελληνικό κράτος.

Μαρία Εβρενέζογλου & Φωτεινή Ζιμετάκη

Το κίνημα του φιλελληνισμού

Στην εποχή της επανάστασης, πολλά ήταν τα κινήματα τα οποία συνεισέφεραν στην έκβαση του αγώνα των Ελλήνων. Ένα από αυτά, και ίσως πιο γνωστό ήταν το κίνημα του φιλελληνισμού.

Το κίνημα αναπτύχθηκε αρχικά στην Ευρώπη, την εποχή του πολιτικού ρομαντισμού τον 19^ο αιώνα, και ακολούθησε στην Αμερική και είχε ως στόχο τη συμπαράσταση στους Έλληνες εκφράζοντας από νωρίς τη συμπάθειά τους προς αυτούς. Ένας μεγάλος αριθμός Ευρωπαίων και Αμερικανών, διαφόρων κοινωνικών διαβαθμίσεων, συμμετείχαν ενεργά στον ένοπλο αγώνα των Ελλήνων και πήραν μέρος σε αγώνες εναντίον των Τούρκων. Παράλληλα, σχημάτισαν διάφορες επιτροπές με σκοπό τη πιο αποτελεσματική ενίσχυση του αγωνιζόμενου λαού. Αυτό πραγματοποιήθηκε είτε με την παράδοση υλικών μεσών επιβίωσης, χρημάτων ή ακόμα και ηθική συνεισφορά.

Φυσικά, το κίνημα δεν αποφασίστηκε ξαφνικά μόνο του χωρίς αίτια και αφορμές, γεννήθηκε υπό την επιρροή διαφόρων παραγόντων. Ένας και κύριος από αυτούς ήταν ο επαναστατικός ριζοσπαστισμός που είχε σπείρει η Γαλλική επανάσταση και ο αποτροπιασμός που είχε προκαλέσει η βίαιη στάση των Τούρκων εις βάρος των Ελλήνων. Σε σχέση με τη πολιτική, ο φιλελληνισμός ήταν εναντίον της Ιερής συμμαχίας και της Οθωμανικής απολυταρχίας. Επιπλέον, συνέβαλε σημαντικά ο θαυμασμός που είχε δημιουργήσει ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός στους Ευρωπαίους και η συγκίνηση που είχαν προκαλέσει στο παρελθόν οι επιτυχίες των Ελλήνων.

Το κίνημα, πράγματι σημείωσε μεγάλη επιτυχία και έπαιξε σημαντικό ρόλο στην έκβαση του αγώνα των Ελλήνων. Αρχικά, συμπλήρωσε διάφορα οικονομικά, στρατιωτικά και ηθικά κενά (χρήματα, εφόδια και εκδηλώσεις) και επίσης προστέθηκαν πολλές δυνάμεις από φιλέλληνες που συμμετείχαν προσωπικά σε μάχες και προσπάθειες συγκρότησης κράτους. Ένας από αυτούς, ο οποίος έχασε τη ζωή του πολεμώντας για την ίδρυση ελληνικού κράτους ήταν ο Άγγλος Λόρδος Μπάιρον, που πέθανε στο Μεσολόγγι το 1824.

Συνοψίζοντας, ο φιλελληνισμός συνέβαλε μείωση πολιτικών αντιθέσεων και βοήθησε τους Έλληνες στον αγώνα τους για ανεξαρτησία.

Αγάπη Πέππα

ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Μια από τις σημαντικότερες πτυχές της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 είναι ο φιλελληνισμός. Πρόκειται για ένα κίνημα συμπαράστασης στους επαναστατημένους Έλληνες από ανθρώπους που είχαν συγκινηθεί από τον αγώνα των Ελλήνων εναντίον της οθωμανικής αυτοκρατορίας, για να ανακτήσουν την ελευθερία τους. Αποτέλεσε έκφραση του πολιτικού ρομαντισμού του 19^{ου} αιώνα.

Πολλοί και σημαντικοί ήταν οι παράγοντες που γέννησαν το κίνημα του φιλελληνισμού. Ήδη από τον 16^ο αιώνα είχε διαμορφωθεί ένα ευρωπαϊκό φιλελληνικό ρεύμα λόγω της αναβίωσης του κλασικού πνεύματος στην Ευρώπη και της ανάπτυξης του περιηγητισμού. Κύριοι λόγοι που γέννησαν τον φιλελληνισμό κατά τον 18^ο αιώνα ήταν ο φιλελευθερισμός και ο επαναστατικός ριζοσπαστισμός που είχε σπείρει η Γαλλική Επανάσταση. Παράλληλα, ο φιλελληνισμός ευνοήθηκε από τον θαυμασμό των Ευρωπαίων για τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό. Εκείνο όμως που οδήγησε τους Ευρωπαίους σε έμπρακτη βοήθεια ήταν οι φρικαλέες πράξεις των Τούρκων, που αποτυπώθηκαν στα έργα καλλιτεχνών, όπως στον πίνακα του ζωγράφου Delacroix για τη σφαγή της Χίου. Ακόμα, τα ποιήματα του λόρδου Βύρωνα ευαισθητοποίησαν την κοινή γνώμη της Ευρώπης απέναντι στα βάσανα των Ελλήνων. Σημαντικό ρόλο έπαιξαν οι επιτυχίες των Ελλήνων εναντίον των τουρκικών στρατευμάτων, όπως στην Τριπολιτσά, στα Δερβενάκια και η πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας από τον Κανάρη .

Ο φιλελληνισμός διαδραμάτισε καίριο ρόλο στην έκβαση του Αγώνα. Από πολύ νωρίς διοργανώθηκαν φιλελληνικές επιτροπές (κομιτάτα) , που συγκέντρωναν ανθρωπιστική βοήθεια, όπως χρήματα και εφόδια που στέλνονταν στην Ελλάδα για ενίσχυση. Πρόσφεραν, επίσης, ηθική βοήθεια διοργανώνοντας ποικίλες εκδηλώσεις συμπαράστασης σε διάφορες ευρωπαϊκές πόλεις. Η απόδειξη ότι οι φιλέλληνες συμπαραστάθηκαν έμπρακτα στους Έλληνες ήταν ότι συμμετείχαν προσωπικά στον Αγώνα και στις προσπάθειες συγκρότησης κράτους. Γάλλοι, Ιταλοί, Πολωνοί, Ελβετοί, Βρετανοί, Αμερικανοί βοήθησαν στη σύσταση φιλελληνικού στρατιωτικού σώματος, στην οργάνωση του ελληνικού στρατού και στην εκπαίδευση των ατάκτων επαναστατών. Πολλοί έδωσαν τη ζωή τους, όπως ο λόρδος Μπάιρον που πέθανε στο Μεσολόγγι. Γι' αυτό το ελληνικό κράτος τίμησε με συμβολικές πράξεις τους φιλέλληνες.

Ευάγγελος Σασλόγλου

Ο φιλελληνισμός

Ο φιλελληνισμός ήταν ένα κίνημα υποστήριξης των Ελλήνων που αναπτύχθηκε στην Ευρώπη και στην Αμερική με αφορμή την ελληνική επανάσταση του 1821 και τις

προσπάθειες για την απελευθέρωση από την οθωμανική απολυταρχία αλλά και από την Ιερή Συμμαχία.

Η Γαλλική Επανάσταση είχε διαδώσει έντονα το επαναστατικό πνεύμα της και τον φιλελευθερισμό, οπότε υπήρξε ένας από τους κύριους παράγοντες της γέννησης του φιλελληνισμού. Ωστόσο, γεγονότα που παρακίνησαν πολλούς να υποστηρίξουν τον φιλελληνισμό ήταν και η απέχθεια των τουρκικών βιαιοτήτων έναντι των αμάχων Ελλήνων καθώς και η συγκίνηση των Ευρωπαίων για τα επιτεύγματα των Ελλήνων στις μάχες τους. Επιπλέον, συντέλεσε ο μεγάλος θαυμασμός τους για τον πολιτισμό των αρχαίων Ελλήνων. Παρ' όλα αυτά υπήρχαν κάποιοι που υποκρίνονταν ότι ήταν φιλέλληνες αποβλέποντας σε οικονομικά συμφέροντα.

Οι φιλελληνικές επιτροπές δημιουργήθηκαν με σκοπό αρχικά τη συγκέντρωση ανθρωπιστικής βοήθειας και έπειτα την απόκτηση της εμπιστοσύνης του αγωνιζομένου λαού. Τον Αύγουστο του 1821 ιδρύθηκαν οι πρώτες φιλελληνικές επιτροπές, στην Ελβετία και τη Γερμανία. Οι πανεπιστημιακοί κύκλοι ήταν οι πρώτοι που στήριξαν το φιλελληνικό κίνημα και το έκαναν ισχυρότερο. Ακολούθως, δημοσιεύονταν άρθρα στον Τύπο που ενημέρωναν για την τραγική κατάσταση της Ελλάδας. Ο Αγώνας των Ελλήνων αποτέλεσε πηγή έμπνευσης στη λογοτεχνική παραγωγή και ταυτόχρονα συνέλαβε στη διάδοση του φιλελληνισμού. Τέλος, χάρις τα φιλελληνικά κινήματα συλλέχθηκαν χρήματα για τη μεταφορά άψυχου και έμψυχου υλικού στην Ελλάδα. Η καταστροφή του Μεσολογγίου ήταν αιτία για την ενεργοποίηση της μάζωσης των φιλελληνικών επιτροπών της Ευρώπης ως αντίδρασή τους στη σοβαρότητα της κατάστασης.

Αφότου δημιουργήθηκε το νέο ελληνικό κράτος, οι φιλέλληνες που πήραν μέρος στον αγώνα του 1821 τιμήθηκαν με τίμιες πράξεις, όπως η ονομασία κεντρικών οδών της πρωτεύουσας με τα ονόματά τους και η κατασκευή μνημείων προς τιμήν τους, όπως είναι το "Μνημείο των Φιλελλήνων" στο Ναύπλιο, στο οποίο καταγράφονται τα ονόματα των Γάλλων φιλελλήνων.

Το μνημείο των Φιλελλήνων. Η σχεδιαστική αναπαράσταση του μνημείου σε λιθογραφία του 1845.

Ιω. Μακρυγιάννη- Π. & Δ. Ζωγράφος (1836-1839). Η Ελλάς ευγνωμονούσα γράφει εις την πλάκα της αθανασίας τα ονόματα των αγωνισθέντων υπέρ της ελευθερίας της Φιλελλήνων.

Αλεξάνδρα Νικόλα & Μαρία Πατρώνα

Η προσφορά των φιλελλήνων

Ο φιλελληνισμός ήταν ένα κίνημα που δημιουργήθηκε τον 19^ο αιώνα στην Αμερική και στην Ευρώπη. Ξεκίνησε με αφορμή την συμπαράσταση προς τους Έλληνες το 1821 κατά της οθωμανικής αυτοκρατορίας. Η γαλλική επανάσταση είχε ήδη καλλιεργήσει τον φιλελευθερισμό και τον επαναστατικό ριζοσπαστισμό που αποτελούσαν κύριους παράγοντες του φιλελληνισμού. Οι φιλέλληνες είχαν εναντιωθεί προς την οθωμανική απολυταρχία αλλά και την Ιερή Συμμαχία.

Ο φιλελληνισμός ωφελήθηκε από την λατρεία των Ευρωπαίων για τον πολιτισμό της αρχαίας Ελλάδας οι οποίοι ήταν επίσης εντυπωσιασμένοι από τον δυναμισμό του ελληνικού λαού. Φυσικά, υπήρχαν και οι υποτιθέμενοι φιλέλληνες, οι οποίοι υποκρίνονταν ότι συμπαραστέκονταν στον ελληνικό λαό απλά και μόνο για τα χρήματα και τα αξιώματα. Ο φιλελληνισμός ενίσχυσε οικονομικά αλλά και ηθικά τους Έλληνες επαναστατημένους. Αξίζει μεγάλη προσοχή σε αυτούς οι οποίοι συμμετείχαν στην επανάσταση και στις προσπάθειες που έκαναν για να κρατήσουν τους Έλληνες ενωμένους.

Μέχρι και σήμερα όλοι οι αγώνες των Ελλήνων και των υπόλοιπων αγωνιστών μετατράπηκαν σε στίχους, εικόνες και θεατρική έκφραση. Πάρα πολλά βιβλία τυπώνονται περιγράφοντας τον φιλελληνισμό μεγαλώνοντας έτσι το ενδιαφέρον του κόσμου. Για παράδειγμα, ο λόρδος Βύρων, που ήταν σύμβολο του φιλελληνισμού, μέσα από τα ποιήματά του και την φιλελεύθερη ιδεολογία του ωφέλησε θετικά στον αγώνα των Ελλήνων για την ανεξαρτησία τους από την οθωμανική αυτοκρατορία.

Μετά το 1825 ο φιλελληνισμός στην Ευρώπη δυναμώνει. Στο Παρίσι ιδρύθηκε η νέα Φιλελληνική Επιτροπή, η οποία συγκέντρωσε τα πιο σημαντικά πρόσωπα της Γαλλίας. Ένας από αυτούς ήταν ο Σατωβριάνδος, ο οποίος αποδείχθηκε ένας από τους μεγαλύτερους συμμάχους της ελληνικής υπόθεσης στο Γαλλικό Κοινοβούλιο. Επίσης, ο συντονιστής του ευρωπαϊκού Φιλελληνισμού ήταν ο Jean-Gabriel Eynard, ο οποίος συγκεντρώνοντας χρήματα βοήθησε στην εκπαίδευση των νεαρών Ελλήνων στη Γαλλία. Η καλλιτεχνική παραγωγή ήταν τόσο έντονη που ανασήκωσε το κοινό αίσθημα κατά της βαρβαρότητας των Τούρκων και τα μαρτύρια των Ελλήνων.

Δανάη Μοσχούτη

Ο ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Ο Φιλελληνισμός εμφανίστηκε ως πολιτικό και ιδεολογικό κίνημα αλλά και ως λογοτεχνικό ρεύμα που αναπτύχθηκε κυρίως στις ευρωπαϊκές χώρες και στην Αμερική, από τα τέλη του 18ου αιώνα. Αποσκοπούσε τόσο στην ηθική, όσο και στην υλική ενίσχυση του επαναστατημένου ελληνισμού κατά τη διάρκεια της επανάστασης του 1821, κατά των Οθωμανών Τούρκων και της Ιερής Συμμαχίας. Το Ευρωπαϊκό Φιλελληνικό ρεύμα διαμορφώνεται ήδη από το 16ο αιώνα, με την αναβίωση του κλασικού πνεύματος, όπου Ευρωπαίοι επισκέπτονται την Ελλάδα και καταγράφουν τις εντυπώσεις τους. Στα τέλη του 18^{ου} και στις αρχές του 19ου αιώνα η Ελληνική Αρχαιότητα φαντάζει γοητευτική στους Ευρωπαίους και αυτός υπήρξε ένας από τους βασικούς λόγους ανάπτυξης του Φιλελληνισμού.

Στα πρώτα χρόνια της Επανάστασης (1821-1822), οι Δυνάμεις είχαν αρνητική στάση απέναντί της. Οι εκκλήσεις όμως, των Ελλήνων βρίσκουν πρόσφορο έδαφος στις κοινωνίες, όπου ο φιλελευθερισμός και ο ριζοσπαστισμός έχει ποτιστεί από το πνεύμα της Γαλλικής Επανάστασης. Οι πρώτες Φιλελληνικές επιτροπές ιδρύονται στην Ελβετία και τη Γερμανία τον Αύγουστο του 1821 με πρωτοστάτες πανεπιστημιακούς δασκάλους. Αρχικός σκοπός, η συγκέντρωση ανθρωπιστικής και υλικής βοήθειας. Οι Οθωμανικές βιαιότητες κατά αμάχων και οι Ελληνικές επιτυχίες, προκάλεσαν συγκίνηση και ευνόησαν τον Φιλελληνισμό. Ο καλλιτεχνικός κόσμος και ιδιαίτερα οι Γάλλοι καλλιτέχνες εμπνεύστηκαν από την πάλη του ατόμου για ελευθερία και εκδήλωσαν τον αποτροπιασμό τους μέσα από τα έργα τους. Χαρακτηριστική μορφή Φιλέλληνα αποτελεί ο Λόρδος Βύρων. Η σύσταση Φιλελληνικού στρατιωτικού σώματος (1822) συμβάλλει στην οργάνωση του Ελληνικού στρατού, ενώ η Νέα Φιλελληνική Επιτροπή στο Παρίσι (1825) έχει μια δυναμική παρουσία στα πράγματα.

Η συμβολή του Φιλελληνισμού στην οικονομική και ηθική ενίσχυση του αγώνα και στην ίδρυση του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους υπήρξε αδιαμφισβήτητη. Ωστόσο, ανάμεσα στους Φιέλληνες υπήρξαν και τυχοδιώκτες που ενδιαφέρονταν για την εξυπηρέτηση των προσωπικών τους συμφερόντων.

Νάσια Σούλα

Φιλελληνισμός

Ο Φιλελληνισμός ήταν ένα κίνημα συμπαραστάσης στους Έλληνες, που δημιουργήθηκε τον 19ο αιώνα και αναπτύχθηκε στην Ευρώπη και στην Αμερική. Στρεφόταν εναντίον της οθωμανικής απολυταρχίας και της Ιερής συμμαχίας και

αποτέλεσε μια από τις κορυφαίες στιγμές του πολιτικού ρομαντισμού. Ο φιλελληνισμός αναπτύχθηκε κατά τη διάρκεια της επανάστασης του 1821.

Οι κύριοι παράγοντες που γέννησαν τον φιλελληνισμό ήταν οι εξής: Ο φιλελευθερισμός και ο επαναστατικός ριζοσπαστισμός που είχε σπείρει η Γαλλική Επανάσταση, ο αποτροπιασμός για τις βιαιότητες των Τούρκων σε βάρος αμάχων Ελλήνων και ο θαυμασμός των Ευρωπαίων για τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό. Ένας λόγος ακόμα ήταν η συγκίνηση που είχαν προκαλέσει οι ελληνικές επιτυχίες. Μερικοί από αυτούς όμως παρουσιάζονταν ως φιλέλληνες, αλλά ενδιαφέρονταν μόνο για τα χρήματα και τα αξιώματα.

Ο φιλελληνισμός έπαιξε σημαντικό ρόλο στον αγώνα διότι προσέφερε οικονομική και ηθική ενίσχυση, δηλαδή παραχώρησε χρήματα και εφόδια (ρούχα, χρήματα και τρόφιμα) και οργάνωσε ποικίλες εκδηλώσεις συμπαράστασης. Επιπλέον, πολλοί από τους φιλέλληνες συμμετείχαν προσωπικά στον αγώνα και κατέβαλαν προσπάθειες για τη συγκρότηση του κράτους. Πολλοί από αυτούς σκοτώθηκαν πολεμώντας για την ελευθερία των Ελλήνων. Ένας από αυτούς, που έπαιξε σημαντικό ρόλο στον αγώνα, ήταν ο λόρδος Μπάιρον, φιλέλληνας ποιητής, που πέθανε στο Μεσολόγγι. Μερικοί φιλέλληνες κατέβαλαν τεράστιες προσπάθειες για τον αγώνα και για τη συγκρότηση του κράτους, ώσπου έχασαν τη ζωή τους. Μετά το 1825 μπόηκαν και ανεξάρτητοι εθελοντές στον αγώνα και το φιλελληνικό κίνημα δυνάμωσε. Το ελληνικό κράτος αργότερα τίμησε τους Φιλέλληνες και Γάλλοι καλλιτέχνες και ποιητές εμπνεύστηκαν από τον ελληνικό αγώνα.

Μυρτώ Φλώρου

Ο φιλελληνισμός ήταν μια στάση ζωής

Κατά τον αγώνα της ανεξαρτησίας του 1821, δημιουργήθηκε ένα ιδεολογικό και πολιτικό κίνημα, που ονομάστηκε φιλελληνισμός.

Ο φιλελληνισμός ήταν ένα κίνημα, το οποίο αναπτύχθηκε στην Ευρώπη και στην Αμερική από τους ξένους που αγαπούσαν την Ελλάδα και θαύμαζαν τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, με σκοπό να συμπαρασταθούν στους Έλληνες.

Άλλοι παράγοντες γέννησαν τον φιλελληνισμό ήταν ο φιλελευθερισμός, μια πολιτική ιδεολογία, που σχετίζονταν με τα δικαιώματα και την ελευθερία του ανθρώπου. Και ο επαναστατικός ριζοσπαστικός, ο οποίος υποδηλώνει, αλλαγή μέσω επαναστάσεων όσον αφορά την πολιτική και κοινωνική συγκρότηση. Επίσης, ο φιλελληνισμός

προέρχεται από πολλούς διανοουμένους και αρχαιολάτρες των προηγούμενων αιώνων.

Το κίνημα του φιλελληνισμού έπαιξε πολύ μεγάλο ρόλο στην έκβαση του αγώνα των Ελλήνων, καθώς πολλοί φιλέλληνες συμμετείχαν στον αγώνα και τις προσπάθειες συγκρότησης του κράτους, με αποτέλεσμα αρκετοί από αυτούς να χάσουν τη ζωή τους για την ελευθερία της Ελλάδας. Επιπλέον, οι φιλέλληνες πρόσφεραν ηθική και υλική συμπαράστασή στέλνοντας χρήματα, τροφές και πολεμοφόδια, και διοργάνωσαν αρκετές εκδηλώσεις, δημοσίευσαν κείμενα για την ελληνική επανάσταση εφημερίδες και δημιούργησαν καλλιτεχνικά έργα.

Τέλος, ο φιλελληνισμός δεν ήταν απλά ένα κίνημα, ήταν μια στάση ζωής. Για αυτό θα πρέπει να εκτιμάμε το γεγονός ότι έχουμε τη φιλία και την αγάπη άλλων χωρών αποδεικνύοντας ότι την αξίζουμε πραγματικά.

Κατερίνα Καντιώτη

Το κίνημα του Φιλελληνισμού

Το κίνημα του φιλελληνισμού αναπτύχθηκε στην Αμερική και στην Ευρώπη. Οι παράγοντες που δημιούργησαν τον φιλελληνισμό ήταν ο επαναστατικός ριζοσπαστισμός και ο φιλελευθερισμός που είχε δείξει η γαλλική επανάσταση. Καθιερώθηκε να λέγεται φιλελληνισμός λόγω του θαυμασμού, της αγάπης και του ενδιαφέροντος για την ιστορία των Ελλήνων από τις ξένες χώρες. Εκδηλώθηκε όταν ξεκίνησε η Επανάσταση το 1821 και ήταν ενάντια της οθωμανικής απολυταρχίας.

Ο φιλελληνισμός βοήθησε την Ελλάδα τόσο πολύ οικονομικά, δηλαδή σε χρήματα ή στρατό, αλλά και ηθικά διοργανώνοντας εκδηλώσεις συμπαράστασης. Για την ελευθερία των Ελλήνων σκοτώθηκαν πολλοί, αλλά ιδιαίτερα αξίζει να αναφερθούμε στον Άγγλο λόρδο Μπάιρον (πέθανε στο Μεσολόγγι 1824) για το ποιητικό του έργο, τη φιλελεύθερη ιδεολογία του και τη βοήθειά του ερχόμενος στην Ελλάδα, για να την υπερασπιστεί την ανεξαρτησία των Ελλήνων.

Όλα αυτά τα γεγονότα παίζουν μεγάλο και σημαντικό ρόλο για τη σημερινή Ελλάδα και την εξέλιξή της από τότε. Η προσπάθεια και ο αγώνας των Ελλήνων έχει γραφτεί από τους φιλέλληνες σε αρκετά βιβλία. Επίσης έχουν γραφτεί ποιήματα και θεατρικά πάνω σε αυτό το θέμα.

Ευλαμπία Μπούρα

Ο φιλελληνισμός

Ο φιλελληνισμός γεννήθηκε στην Ευρώπη και στην Αμερική και είναι ένα κίνημα συμπαράστασης στους επαναστατημένους Έλληνες. Πιο συγκεκριμένα, το κίνημα αυτό είχε στόχο τη συγκέντρωση ανθρωπιστικής βοήθειας και την έμπρακτη υποστήριξη του αγωνιζόμενου λαού. Αυτό θα έπρεπε να επιτευχθεί από τα πρώτα τους βήματα, ένα από αυτά ήταν ο σχηματισμός φιλελληνικών επιτροπών. Οι αρχικές επιτροπές ιδρύθηκαν τον Αύγουστο του 1821 στην Ελβετία και τη Γερμανία. Επίσης, τα έργα των πανεπιστημίων, τα άρθρα για την κατάσταση του ελληνικού λαού και η λογοτεχνική παραγωγή έπαιξαν μεγάλο ρόλο στην ισχυροποίηση του κινήματος. Επιπλέον, ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που δημιούργησαν τον φιλελληνισμό ήταν ο φιλελευθερισμός και ο επαναστατικός ριζοσπαστισμός που είχε αναπτυχθεί από την γαλλική επανάσταση. Η γαλλική επανάσταση είχε σπείρει το αίσθημα της ελευθερίας. Η διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου, ενέπνευσαν και ενδυνάμωσαν το φιλελεύθερο και επαναστατικό πνεύμα των Ελλήνων. Ο φιλελληνισμός στρεφόταν φυσικά εναντίον της οθωμανικής απολυταρχίας και της Ιερής Συμμαχίας. Το κίνημα αυτό ευνοήθηκε από τον αποτροπιασμό για τις βιαιότητες των Τούρκων σε βάρος άμαχων Ελλήνων, την εκτίμηση, τον θαυμασμό και τη συγκίνηση των Ευρωπαίων για τον αρχαίο πολιτισμό και τις επιτυχίες των Ελλήνων. Είναι αλήθεια βέβαια ότι κάποιοι παρουσιάζονταν ως φιλέλληνες, αλλά ενδιαφέρονταν μόνο για τα χρήματα και τα αξιώματα.

Ο φιλελληνισμός κατάφερε να συγκεντρώσει χρηματικά ποσά για την αποστολή έμψυχου και άψυχου υλικού στην Ελλάδα. Πρόσφερε ενίσχυση οικονομική αλλά και ηθική. Διοργανώνονταν ποικίλες εκδηλώσεις συμπαράστασης για να ενισχύσουν τον ελληνικό αγώνα. Στη Γαλλία η φιλελληνική κίνηση εκδηλώνεται από το 1821. Δημοσιεύσεις και φυλλάδια προσπαθούν να ενημερώσουν, να ευαισθητοποιήσουν και να κινητοποιήσουν το κοινό.

Ο καλλιτεχνικός κόσμος δεν έμεινε αμέτοχος στις φιλελληνικές κινητοποιήσεις. Οι καλλιτέχνες και ιδιαίτερα οι Γάλλοι, οι οποίοι θεώρησαν τον Αγώνα των Ελλήνων μια γεμάτη συμβολισμούς πηγή έμπνευσης, πέρασαν μέσα από τα έργα τους μηνύματα ελευθερίας, κουράγιου και τόλμης. Επίσης, κυκλοφορούσαν στην αγορά χαρακτηριστικά με προσωπογραφίες Ελλήνων οπλαρχηγών και πολλά έργα, εικόνες που είχαν ως θέμα στιγμές από την επανάσταση του '21 και επιδιώξεις του φιλελληνικού κινήματος.

Από τον φιλελληνισμό και την επανάσταση γεννήθηκε ένα νέο είδος φιλελληνικής λογοτεχνίας, πλήθος βιβλίων τυπώνονται και το ενδιαφέρον του τύπου είναι μεγάλο. Μάλιστα, το 1827 η Γαλλική Ακαδημία προκήρυξε ποιητικό διαγωνισμό με θέμα τον ελληνικό Αγώνα και νικητή τον Aug. Lemaire με το ποιήμα L'Affranchissement des Grecs. Πολλοί ποιητές εμπνέονται ακόμη και σήμερα από τα ηρωικά κατορθώματα και αποθεώνουν την Ελλάδα.

Ιδιαίτερη αναφορά αξίζει στους φιλέλληνες που συμμετείχαν προσωπικά στον Αγώνα και στις προσπάθειες συγκρότησης του κράτους. Οι πιο πολλοί από τους εθελοντές έφθασαν στην Ελλάδα τα δυο πρώτα χρόνια του Αγώνα και προέρχονταν κυρίως από την Ευρώπη. Ήταν Γερμανοί, Γάλλοι, Ιταλοί και λίγοι από αυτούς ήταν Πολωνοί, Ελβετοί, Βρετανοί, Αμερικανοί αλλά και κάτοικοι των Βαλκανίων. Η πρώτη τους αποστολή οργανώθηκε από τον Δημήτριο Υψηλάντη και αναχώρησε από την Τεργέστη τον Ιούνιο του 1821. Μέσα στα δύο πρώτα χρόνια του πολέμου αναχωρούν από την Μασσαλία εννέα αποστολές εθελοντών και εφοδίων. Τον Μάιο του 1822 κηρύσσεται η σύσταση φιλελληνικού στρατιωτικού σώματος υπό τον Ελβετό Chevalier, τον Πολωνό Mizewski και διοικητή τον Ιταλό Dania. Είναι απαραίτητο να επισημανθεί ότι οι περισσότεροι αντιλαμβάνονταν και θαύμαζαν την προσπάθεια του αγωνιζομένου έθνους, τάσσονταν στο πλευρό του και ταυτίζονταν μαζί του. Δυστυχώς όμως, μεγάλος αριθμός εθελοντών δεν επέστρεψαν ποτέ στην πατρίδα τους, γιατί θανατώθηκαν, πολεμώντας για να υπερασπιστούν μια χώρα που τους είχε ανάγκη, για την ελευθερία των Ελλήνων. Αξίζει να τονιστεί επίσης η Μάχη του Πέτα (1822) που τα δύο τρίτα του φιλελληνικού σώματος εξοντώθηκαν, ανάμεσά τους και ανώτεροι αξιωματικοί (Tarella, Dania, Mizewski, Chevalier).

Ένας άλλος φιλέλληνας, ο λόρδος Βύρων (1788-1824) εκτός από σπουδαίος ποιητής της Αγγλίας αποτέλεσε σύμβολο του φιλελληνισμού και επηρέασε θετικά τον αγώνα των Ελλήνων για εθνική Ανεξαρτησία. Είναι φανερό ότι ποτέ δεν έκρυψε την αγάπη του για την Ελλάδα, ο τρόπος ζωής του, το ποιητικό του έργο, η φιλελεύθερη ιδεολογία του και η προσωπικότητά του ταυτίστηκαν με τον ελληνικό λαό. Το 1823 γίνεται μέλος του Φιλελληνικού Κομιτάτου του Λονδίνου και ως εκπρόσωπός του το 1824 αναχωρεί, για να υπερασπιστεί την επαναστατημένη πλέον Ελλάδα. Το ταξίδι του όμως καταλήγει στο Μεσολόγγι, όπου πεθαίνει στις 19 Απριλίου, ταυτίζοντας το παρελθόν του με εκείνο της πολιορκούμενης πόλης.

Συνοψίζοντας, ο φιλελληνισμός ήταν αδιαμφισβήτητα ένα κίνημα ανυπολόγιστης σημασίας. Ο Charles Nicolas Fabvier, ο Jean-Gabriel Eynard και πολλοί άλλοι φιλέλληνες κατάφεραν να ξεσηκώσουν, να συντονίσουν, να οργανώσουν και να στρατολογήσουν τους Έλληνες αγωνιστές. Πάλεψαν για την ελευθερία και πολέμησαν για την επανάκτηση των δικαιωμάτων. Χωρίς το κίνημα αυτό η επανάσταση θα ήταν δύσκολο να επιτευχθεί. Ο αγώνας αυτός ήταν κατόρθωμα της αγωνιστικότητας των Ελλήνων αλλά και της μεγάλης συμπαράστασης των ξένων δυνάμεων. Γι' αυτό και σήμερα οι Έλληνες είναι ευγνώμονες στους πολεμιστές-ήρωες φιλέλληνες, που υποστήριξαν την επανάσταση. Μνημεία προς τιμήν τους υψώθηκαν (Μνημείο των φιλελλήνων στο Ναύπλιο το 1841), επέτειοι για τις μάχες πραγματοποιήθηκαν και χαρακτήρησε κατάλογος με τα ονόματα όλων των φιλελλήνων, που συμμετείχαν.

Ναταλία Περδικάρη

Το κίνημα του Φιλελληνισμού

Ο **Φιλελληνισμός** εμφανίστηκε τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Αμερική με την έναρξη της Ελληνικής επανάστασης το 1821 και ήταν ένα κίνημα συμπαράστασης στον επαναστατημένο Ελληνικό λαό. Οι κύριοι και σημαντικότεροι λόγοι που οδήγησαν στο κίνημα αυτό ήταν ο επαναστατικός ριζοσπαστισμός που είχε προκαλέσει η γαλλική επανάσταση, η λατρεία για την Ελληνική ιστορία-τέχνη και η συγκίνηση της επιτυχίας των Ελλήνων προς τους Οθωμανούς.

Ο λόρδος Βύρων, ο μεγάλος Φιλέλληνας ποιητής.

Ο λόρδος Βύρων υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους εκπροσώπους της αγγλικής ποίησης των αρχών του 19ου αιώνα. Ο ίδιος και ο τρόπος ζωής του τον ανέδειξαν σε σύμβολο ρομαντισμού. Το 1823 υπήρξε μέλος του Φιλελληνικού Κομιτάτου του Λονδίνου και το 1824 αναχώρησε ως εκπρόσωπος της επαναστατημένης πλέον Ελλάδας. Δυστυχώς όμως, το ταξίδι του αυτό, τον οδήγησε στον θάνατο του στο Μεσολόγγι στις 19 Απριλίου. Το ποιητικό του έργο, η φιλελεύθερη ιδεολογία του, η άφιξη του στην Ελλάδα καθώς και ο δυσάρεστος θάνατος του στο Μεσολόγγι, έγινε το σύμβολο του φιλελληνισμού και συντέλεσε θετικά στην προσπάθεια των Ελλήνων για Εθνική Ανεξαρτησία.

Ο όρκος του λόρδου Βύρωνα στο Μεσολόγγι

Η ιδιωτική πρωτοβουλία, παρά την αποφασιστικότητα των κυβερνήσεων, πήρε συγκεκριμένες μορφές συμπαράστασης προς τους επαναστατημένους Έλληνες. Ίδρυσε συλλόγους ενίσχυσης αλλά έθεσε και εθελοντές στα πεδία μάχης. Ο Φιλελληνισμός συνέφερε τους Έλληνες. Τους ευνόησε ηθικά αλλά και οικονομικά. Αξίζει να σημειωθεί ότι αρκετοί από τους Φιλέλληνες, που συμμετείχαν προσωπικά στον αγώνα και στις προσπάθειες συγκράτησης του κράτους, σκοτώθηκαν πολεμώντας για την ελευθερία τους.

Ο Chateaubriand και η κυρία de Stael στο ακρωτήριο της Μεσσήνης

Από το 1825 και μετά, ο ευρωπαϊκός φιλελληνισμός είχε φτάσει στα ύψη του. Στο Παρίσι ιδρύθηκε η νέα Φιλελληνική Επιτροπή. Ένα από τα επιφανή πρόσωπα της γαλλικής κοινωνίας υπήρξε ο Σατωβριάνδος και πλέον αναδεικνύεται σε έναν από τους ενθουσιώδεις υποστηρικτές της ελληνικής υπόθεσης στο Γαλλικό Κοινοβούλιο. Το κοιτάτο του Παρισιού αναλαμβάνει την αρχηγία της ευρωπαϊκής φιλελληνικής κίνησης. Η καλλιτεχνική παραγωγή είναι πιο έντονη από ποτέ.

Η Ναυμαχία του Ναβαρίνου 1827

Τέλος, μετά το 1826, οι Έλληνες κατευθύνονταν προς την **ίδρυση ανεξάρτητου κράτους**. Οι δυνάμεις πια αποφασισμένες για να λύσουν το ελληνικό ζήτημα υπέγραψαν την Ιουλιανή συνθήκη στο Λονδίνο η οποία απέβλεπε στον στόχο τους. Όμως η άρνηση του σουλτάνου οδήγησε στην ναυμαχία του Ναβαρίνου. Στις 22 Ιανουαρίου/3 Φεβρουαρίου 1830 υπογράφηκε από την Αγγλία, Ρωσία και τη Γαλλία το

πρωτόκολλο της Ανεξαρτησίας. Τότε αναγνωρίστηκε η Ελλάδα ως αυτόνομο και κυρίαρχο κράτος.

Μετά την ίδρυση του νέου Ελληνικού κράτους η συμμετοχή των Φιλελλήνων στον Αγώνα του 1821 τιμήθηκε με την ανέγερση μνημείων και την απόδοση των ονομάτων τους σε κεντρικές οδούς της πρωτεύουσας.

ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΩΝ ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ

Ο Alphonse Hilarion Touret, Γάλλος φιλέλληνας που πολέμησε στην επανάσταση, όταν επέστρεψε στο Παρίσι συνέταξε κατάλογο των Γάλλων εθελοντών που συμμετείχαν στον αγώνα. το 1841 ύψωσε στο Ναύπλιο το μνημείο των φιλελλήνων.

Σοφία Κατσικάρη

ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Η προσφορά των φιλελλήνων στην Ελληνική επανάσταση του 1821 ήταν μεγάλη και πολύπλευρη σε όλη τη διάρκεια της.

Το κίνημα του φιλελληνισμού δημιουργήθηκε από τρεις βασικούς λόγους :

Ο πρώτος λόγος ήταν από τους λάτρεις της ελληνικής ιστορίας.

Ο δεύτερος λόγος ήταν εμπνευσμένος από τις ιδέες της Γαλλικής επανάστασης, από τους ρομαντικούς ιδεαλιστές εναντία στον δεσποτισμό και από το δίκαιο της Ελληνικής επανάστασης.

Ο τρίτος λόγος ήταν το «Διεθνές πείραμα» και το πώς θα εξελιχθεί η δημιουργία του πρώτου εθνικού κράτους που θα αποσπαστεί από την Οθωμανική Αυτοκρατορία .

Η δημιουργία του φιλελληνικού κινήματος ξεκίνησε σχεδόν από την αρχή της ελληνικής επανάστασης με την αρθρογραφία από διάφορους πανεπιστημιακούς καθηγητές σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες .

Αποτέλεσμα αυτού ήταν η δημιουργία φιλελληνικών οργανώσεων από τους πολίτες, σε όλα σχεδόν τα κράτη της Ευρώπης. Αυτό εκφράστηκε είτε με την αποστολή ανθρωπιστικής βοήθειας είτε με χρηματική ενίσχυση για τις ανάγκες του αγώνα είτε με ψηφίσματα υπέρ των ελληνικών δικαίων είτε με στρατιωτική βοήθεια. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν η δημιουργία το 1822 του πρώτου τάγματος φιλελλήνων από Ευρωπαίους εθελοντές, που έλαβε μέρος και στην μάχη του Πέτα στην Άρτα, το οποίο είχε πολλές απώλειες και διαλύθηκε.

Αξίζει να σημειωθεί η προσέγγιση και η αποτύπωση της Ελληνικής επανάστασης στην τέχνη από φιλέλληνες με αναφορές στον ηρωισμό των Ελλήνων, στις βιαιότητες από τους Οθωμανούς αλλά και στην αρχαία Ελλάδα.

Μεγάλοι εκφραστές αυτών ήταν ο Γάλλος ζωγράφος Ντελακρουά, ο Άγγλος ποιητής Λόρδος Βύρωνα (του οποίου ένα μεγάλο μέρος των έργων του είναι εμπνευσμένο από τον αγώνα των Ελλήνων) και άλλοι .

Τέλος, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι το φιλελληνικό κίνημα ήταν αυτό που κάνοντας γνωστά τα "πάθη" των Ελλήνων για την απελευθέρωση τους "ΕΠΕΒΑΛΕ" στις ξένες δυνάμεις την εμπλοκή τους , για την τελική νίκη των Ελλήνων.

Λάβδα Διονυσία

Ο φιλελληνισμός

Ο φιλελληνισμός, σύμφωνα με τις ιστορικές πηγές ορίζεται ως ένα ιδεολογικό κίνημα του 19ου αιώνα την ελληνική επανάσταση του 1821, που αναπτύχθηκε σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες αλλά και στην Αμερική.

Οι ξένοι Ευρωπαίοι συγκινήθηκαν από την προσπάθεια των Ελλήνων να ελευθερωθούν. Έτσι, κινητοποιήθηκαν ώστε να στείλουν οικονομική βοήθεια, να συμπαρασταθούν ηθικά, να ιδρύσουν ενισχυτικούς συλλόγους και παράλληλα αναπτύσσεται νέο κίνημα ανεξάρτητων εθελοντών να συμμετάσχουν στα πεδία τις μάχης. Επίσης, αποτελούσε ο αγώνας πηγή θεατρικής, ποιητικής και γενικότερα καλλιτεχνικής έκφρασης. Τα κυριότερα αίτια ήταν οι ιδέες που έδωσε η γαλλική επανάσταση, οι οποίες ήταν ο φιλελευθερισμός και ο επαναστατικός ριζοσπαστισμός. Επιπλέον, άλλοι τρεις παράγοντες υπήρξαν ο θαυμασμός των Ευρωπαίων για τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, οι συγκινητικές ελληνικές προσπάθειες απελευθέρωσης και η αποστροφή που καλλιεργούνταν οι βάρβαρες κακοποιήσεις των άμαχων Ελλήνων από τους βίαιους Τούρκους. Ο φιλελληνισμός συνέβαλε σημαντικά στην ελληνική ανεξαρτητοποίηση και λειτούργησε καθοριστικά

για αρκετούς επιτυχημένους αγώνες εναντίον των Τούρκων λόγω της οικονομικής στήριξης και της πολεμικής βοήθειας.

Μετά το 1925 ο ευρωπαϊκός φιλελληνισμός εισέρχεται σε μια πιο δραστήρια εποχή. Στην πόλη του Παρισιού ιδρύεται η νέα Φιλελληνική Επιτροπή μαζεύοντας επιφανή πρόσωπα της γαλλικής κοινωνίας. Ο Σατωβριάνδος βρισκόταν ανάμεσα τους, ο οποίος ήταν ένας από τους πιο μεγάλους υποστηρικτές στο Γαλλικό Κοινοβούλιο για το ελληνικό θέμα. Το κοιτάτο του Παρισιού καταλαμβάνει την αρχηγική θέση της ευρωπαϊκής φιλελληνικής κίνησης. Ο Jean-Gabriel Eynard φρόντισε για την αποστολή εθελοντών και πολεμοφοδίων. Ενδιαφερόταν για τους νεαρούς Έλληνες και την εκπαίδευσή τους. Επίσης, έστειλε δικούς του αντιπρόσωπους για να καλυφθούν οι κύριες ανάγκες και συγκέντρωνε χρήματα για την οικονομική ενίσχυση των Ελλήνων.

Νάγια Μαρκοπούλου

Φιλελληνισμός

Ο φιλελληνισμός ήταν ένα κίνημα συμπαράστασης της της υπόδουλους Έλληνες, το οποίο αναπτύχθηκε την περίοδο της επανάστασης του 1821 και οι υποστηρικτές του είχαν την ίδια ιδεολογία με τους Έλληνες.

Στην αρχή, το κίνημα ξεκίνησε με τη συγκέντρωση ανθρωπιστικής βοήθειας στην καρδιά της Ευρώπης, της στην Ελβετία και στη Γαλλία. Κατόπιν, συνεχίστηκε με την συγκέντρωση μεγάλων χρηματικών ποσών για την προμήθεια και αποστολή ενισχύσεων στην Ελλάδα.

Το κίνημα δεν αναπτύχθηκε μόνο του, υπήρχαν κάποιοι παράγοντες που το γέννησαν. Σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του κινήματος έπαιξε η γαλλική επανάσταση, που είχε ήδη προηγηθεί στην Ευρώπη. Εκείνη διακήρυττε τον φιλελευθερισμό και τον επαναστατικό ριζοσπαστισμό, που βρήκαν έδαφος και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Ο φιλελληνισμός της ευνοήθηκε από το δέος των Ευρωπαίων για τον αρχαιοελληνικό πολιτισμό, την απόκρουση στη βίαιη στάση των Τούρκων κατά των Ελλήνων καθώς και της επιτυχίας των Ελλήνων, οι οποίες δεν αφήσαν ασυγκίνητους της Ευρωπαίους.

Ο φιλελληνισμός έπαιξε κρίσιμο ρόλο σε ολόκληρο τον αγώνα των Ελλήνων καθώς παρείχε όχι μόνο ηθική ενίσχυση (π.χ. εκδηλώσεις συμπαράστασης) αλλά και οικονομική. Η οικονομική ενίσχυση περιλάμβανε χρήματα που μαζεύονταν στην Ευρώπη και εφόδια για τον αγώνα των σκλαβωμένων Ελλήνων. Επίσης, πολλοί φιλέλληνες συμμετείχαν με οποιόν τρόπο μπορούσαν για την απελευθέρωση των Ελλήνων είτε πολεμώντας στον αγώνα είτε βοηθώντας για δημιουργία ελληνικού κράτους μέσα σε μια δύσκολη περίοδο, αφού δεν υπήρχε συγκροτημένο κράτος.

Έγιναν αρκετές αποστολές από φιλέλληνες με σκοπό να προσφέρουν στην επανάσταση με κύριο όγκο ανθρωπίνου δυναμικού από Γερμανία, Γαλλία και Ιταλία καθώς και από Αμερική και αρκετοί κάτοικοι των Βαλκάνιων.

Ο φιλελληνισμός βοήθησε στο τέλος της τουρκοκρατίας και στην ίδρυση της συγκροτημένου ελληνικού κράτους. Οι Έλληνες τίμησαν και ευχαρίστησαν της φιλέλληνες κατασκευάζοντας Μνημεία και δίνοντας τα ονόματα της σε μεγάλες οδούς της Αθήνας.

Γιάννης Μαστροδήμος

ΟΙ ΦΙΛΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ Ο ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Ο φιλελληνισμός ξεκίνησε από την εποχή της Αναγέννησης, δηλαδή τον 16ο αιώνα, όπου οι Ευρωπαίοι άρχισαν να ανακαλύπτουν ξανά τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό. Όταν η Ελλάδα αποφάσισε να κηρύξει επανάσταση στους Οθωμανούς, πολλοί φιλελληνικοί σύλλογοι στην προσπάθεια να την υποστηρίξουν, άρχισαν να στέλνουν λεφτά, τρόφιμα, πυρομαχικά. Πολλοί φιλέλληνες από διαφορετικές χώρες της Ευρώπης πήγαν και πολέμησαν για την Ελλάδα και πολλοί, όπως ο λόρδος Μπάιρον, σκοτώθηκαν στην προσπάθεια να την ελευθερώσουν από τους Οθωμανούς.

Πορσελάνινο πιάτο με παράσταση εμπνευσμένη από την πολιορκία του Μεσολογγίου. [\[Εθνικό Ιστορικό Μουσείο\]](#). Δύο χρόνια πριν (1824) στο Μεσολόγγι έχασε τη ζωή του ο Λόρδος Μπάιρον.

Επιπλέον, πολλοί φιλέλληνες έγραφαν λογοτεχνικά κείμενα και δημοσιεύσεις σε εφημερίδες για την επανάσταση των Ελλήνων, όπως και ζωγράφιζαν έργα με θέμα την επανάσταση. Ένας σπουδαίος Γάλλος ζωγράφος ο Ευγένιος Ντελακρουά ζωγράφησε κάποια συγκλονιστικά έργα.

Αυτός ο πίνακας του Ντελακρουά (1824) απεικονίζει τη σφαγή της Χίου που έγινε το δεύτερο έτος της επανάστασης (1822). Ο πίνακας βρίσκεται στο Μουσείο του Λούβρου στη Γαλλία. Ασπρόμαυρη εικόνα στο [Εθνικό Ιστορικό Μουσείο](#).

Οι φιλέλληνες απεχθάνονταν τις βίαιες πράξεις των Τούρκων εναντίον των Ελλήνων, θαύμαζαν τον ηρωισμό των Ελλήνων και παράλληλα υποστήριζαν την επιθυμία τους να αποκτήσουν ένα ανεξάρτητο κράτος. Οι ιδέες του φιλελληνισμού προέρχονται από τις ιδέες της Γαλλικής Επανάστασης, όπως είναι ο φιλελευθερισμός και ο επαναστατικός ριζοσπαστισμός, δηλαδή η διεκδίκηση της ελευθερίας και της ανεξαρτησίας των λαών με επαναστατικούς τρόπους. Ταυτόχρονα, στην Ευρώπη πολλοί φιλέλληνες ήταν επηρεασμένοι από τον πολιτικό ρομαντισμό, που οι ρίζες του προέρχονταν επίσης από τη Γαλλική Επανάσταση.

Στην αρχή, οι Μεγάλες Δυνάμεις δεν ήθελαν να υποστηρίξουν την επανάσταση των Ελλήνων, επειδή δεν ήθελαν κι άλλο πόλεμο. Όμως, το φιλελληνικό κίνημα στήριξε με όσους περισσότερους τρόπους μπορούσε την Ελληνική επανάσταση, πριν οι Μεγάλες Δυνάμεις την υποστηρίξουν. Και οι Έλληνες όταν απέκτησαν το ελεύθερο κράτος τους εξέφρασαν την ευγνωμοσύνη σε όλους τους υποστηρικτές τους.

Η Ελλάδα ευγνωμονεί τους φιέλληνες και γράφει τα ονόματα όσων έχασαν τη ζωή τους στον αγώνα για την ελευθερία της. [\(Εθνικό Ιστορικό Μουσείο\)](#).

Μάγια Μάστορα

Ο ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Ο όρος **Φιέλληνας**, αποτελεί χαρακτηρισμό εκείνων που τρέφουν ιδιαίτερη αγάπη προς τους Έλληνες και κάθε τι ελληνικό που την εκδηλώνει όμως δια λόγου ή έργου. Στη νεοελληνική καθιερώθηκε να λέγεται για ξένους υπηκόους που εκδήλωσαν φίλια αισθήματα προς την Ελλάδα, κυρίως κατά τον Αγώνα της ανεξαρτησίας του 1821.

Ως ιδεολογικό και πολιτικό κίνημα και ως λογοτεχνικό ρεύμα, αυτή η αγάπη των ξένων αλλά και η δηλούμενη εύνοια και ενδιαφέρον υπέρ των ελληνικών θέσεων, ιδιαίτερα κατά την περίοδο πριν και κατά την Ελληνική Επανάσταση του 1821 με ηθική και υλική συμπαράσταση, καθιερώθηκε να λέγεται Φιλελληνισμός. Το κίνημα του φιλελληνισμού αναπτύχθηκε στην Ευρώπη και την Αμερική ως ένα κίνημα συμπαράστασης στους Έλληνες.

Κύριοι παράγοντες δημιουργίας του ήταν:

~Ο φιλελευθερισμός και ο επαναστατικός ριζοσπαστισμός

~Το γεγονός ότι ως πολιτική συμπεριφορά στρεφόταν ενάντια τόσο στην οθωμανική απολυταρχία όσο και στην Ιερή Συμμαχία

~Ο θαυμασμός των Ευρωπαίων για τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό

~Ο αποτροπιασμός για τις βιαιότητες των Τούρκων σε βάρος των άμαχων Ελλήνων

~Η συγκίνηση που είχε προκληθεί από τις ελληνικές επιτυχίες

Φυσικά, υπήρχαν και ορισμένοι, που ενώ προσποιούνταν πως ήταν φιλέλληνες, συμπεριφέρονταν τυχοδιωκτικά και ενδιαφέρονταν μόνο για χρήματα και αξιώματα.

Ο φιλελληνισμός προσέφερε τόσο οικονομική ενίσχυση όσο και ηθική. Αξίζει να αναφερθούμε στους φιλέλληνες που συμμετείχαν οι ίδιοι προσωπικά στον ένοπλο αγώνα και στις προσπάθειες συγκρότησης του ελληνικού κράτους. Πολλοί από αυτούς έχασαν τη ζωή τους πολεμώντας για την ελευθερία των Ελλήνων. Ένας από αυτούς ήταν και ο Άγγλος λόρδος Μπάιρον που πέθανε στο Μεσολόγγι το 1824.

Μέσα από αυτά λοιπόν διαπιστώνουμε πόσο σημαντικός ήταν ο φιλελληνισμός για τους Έλληνες εκείνης της εποχής, διότι χωρίς τη δική τους ηθική και οικονομική βοήθεια, ίσως να μην υπήρχε το σημερινό ελληνικό κράτος.

Κλειώ Τατιανίδη

ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Φιλέλληνες ονομάζονται οι ξένοι που εμπνεύσθηκαν από την Επανάσταση του 1821 και υποστήριξαν τον αγώνα των εξεγερμένων Ελλήνων με διάφορους τρόπους. Πολλοί Ευρωπαίοι (Γερμανοί, Γάλλοι, Ιταλοί, Πολωνοί, Ελβετοί, Άγγλοι) συμμετείχαν ενεργά στον ένοπλο αγώνα, παίρνοντας μέρος σε μάχες εναντίον των Τούρκων. Παράλληλα, σχηματίστηκαν Φιλελληνικές Επιτροπές σε μεγάλες πόλεις του εξωτερικού, με σκοπό την ενίσχυση του αγωνιζόμενου λαού είτε με υλικά μέσα, στέλνοντας χρήματα, τροφές και πολεμοφόδια είτε παρέχοντας ηθική υποστήριξη με δημοσιεύσεις σε έντυπα και εφημερίδες, καλλιτεχνικά έργα και συναυλίες. Στους Φιλέλληνες συγκαταλέγονταν ρομαντικοί ιδεαλιστές (ιδίως φοιτητές), λάτρεις της αρχαίας Ελλάδας, πολιτικοί, άνεργοι πρώην στρατιωτικοί και διωκόμενοι για τη δράση τους επαναστάτες. Αλλά και έμποροι, τραπεζίτες και μέλη εκπαιδευτικών ή θρησκευτικών ιδρυμάτων ανέπτυξαν φιλελληνική δράση. Οι κυριότεροι παράγοντες που τροφοδότησαν αυτό το κίνημα ήταν τρεις. Πρώτον, οι αναμνήσεις της Αρχαιότητας τις οποίες ανακαλούσε ο αγώνας των Ελλήνων, που θεωρούνταν απόγονοι εκείνων που δημιούργησαν τον Δυτικό πολιτισμό. Επιπλέον, ο χαρακτήρας της Ελληνικής Επανάστασης θεωρήθηκε από πολλούς, λόγω της θρησκευτικής διαφοράς μεταξύ των Ελλήνων και των Τούρκων, αγώνας των καταπιεζόμενων Χριστιανών απέναντι στους καταπιεστές τους Μουσουλμάνους, ένας πόλεμος (κατά

την έκφραση της εποχής) του σταυρού εναντίον της ημισέληνου. Τέλος, στην εκδήλωση του φιλελληνισμού συνέβαλε και το εθνικό στοιχείο της Ελληνικής Επανάστασης, το γεγονός δηλαδή ότι επρόκειτο για την εξέγερση ενός λαού που επιχειρούσε με σκληρές θυσίες να επιτύχει την εθνική του αποκατάσταση. Ο φιλελληνισμός πρόσφερε οικονομική και ηθική ενίσχυση και επίσης βοήθησε στο να γίνει η Ελλάδα πηγή έμπνευσης του διεθνούς φιλελευθερισμού.

Μαργαρίτα Μπελέρη

Την περίοδο της Επανάστασης

 Ο φιλελληνισμός ήταν ένα κίνημα συμπαράστασης στους επαναστατημένους Έλληνες, το οποίο αναπτύχθηκε στην Ευρώπη και την Αμερική.

Οι Έλληνες είχαν επηρεαστεί ιδιαίτερα από τις φιλελεύθερες και ριζοσπαστικές ιδέες της εποχής, που επικρατούσαν στην υπόλοιπη Ευρώπη και έτσι αποφάσισαν να επαναστατήσουν ενάντια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Τα πρώτα δύο χρόνια της Επανάστασης (1821 – 1822), οι Μεγάλες Δυνάμεις (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία και Αυστρία) ήταν αντίθετες με αυτή την ιδέα. Όμως το 1823 αυτό άλλαξε, όταν η Αγγλία απέκτησε συμφέροντα στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο και θεώρησε πως το νέο σύγχρονο Ελληνικό κράτος θα αποτελούσε χρήσιμο συνεργάτη της. Έτσι λοιπόν, η Ελλάδα αναγνωρίστηκε ως εμπόλεμη ζώνη. Με τον καιρό δημιουργήθηκε ένα κίνημα συμπαράστασης και υποστήριξης στους επαναστατημένους Έλληνες, το κίνημα του φιλελληνισμού. Ένας παράγοντας που γέννησε το κίνημα αυτό, ήταν το ριζοσπαστικό και επαναστατικό πνεύμα που είχε διαδοθεί από την Γαλλική Επανάσταση. Επιπλέον, ο Αρχαίος Ελληνικός Πολιτισμός έγινε θαυμαστός από τους Ευρωπαίους και αυτό ήταν κάτι που ώθησε σε σημαντικό βαθμό το κίνημα. Κάτι που σίγουρα θα έπρεπε να αναφερθεί, είναι η συγκίνηση που προκαλούσαν στον κόσμο, οι ελληνικές επιτυχίες και το θάνατο επαναστατικό πνεύμα τους, που παρά την μικρή στρατιωτική δύναμη που διέθετε τότε η Ελλάδα, δεν φοβήθηκε να κινηθεί ενάντια στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, μετά από τετρακόσια χρόνια υποδούλωσης και πολλές αποτυχημένες προσπάθειες απελευθέρωσης. Παράλληλα ο αποτροπιασμός που ένιωθαν τα υπόλοιπα κράτη για τις βιαιότητες των Τούρκων απέναντι στους άοπλους Έλληνες, βοήθησε στην γέννηση του κινήματος. Το φιλελληνικό κίνημα λειτούργησε ως στήριγμα της Ελληνικής Επανάστασης τόσο σε οικονομικό επίπεδο (όπλα, χρήματα, εφόδια) όσο και σε ηθικό επίπεδο, καθώς όλη η υποστήριξη που εκλάμβαναν οι Έλληνες από τα Ευρωπαϊκά κράτη και την

Αμερική ανύψωνε το ηθικό τους. Τέλος αξίζει να σημειωθεί ότι πολλοί φιλέλληνες συμμετείχαν στον αγώνα και μάλιστα πολλοί από αυτούς έχασαν την ζωή τους για την ελευθερία των Ελλήνων. Ένας από αυτούς ήταν ο Λόρδος Μπάιρον, ο οποίος δεν ήταν μόνο ένας σπουδαίος Άγγλος ποιητής, αλλά και ένας εκπρόσωπος του φιλελληνικού κινήματος (1823), που μάλιστα είχε γοητευθεί από τον Αρχαίο Ελληνικό Πολιτισμό και το 1824 αναχώρησε για την Ελλάδα και κατέληξε στο πολιορκημένο Μεσολόγγι, χάνοντας την ζωή του σε αυτό το ηρωικό και τραγικό γεγονός που έχει μείνει χαραγμένο στην ιστορία εδώ και σχεδόν διακόσια χρόνια.

Ειρήνη Τσόγκα

Ο φιλελληνισμός

Η έννοια του φιλελληνισμού

Ο φιλελληνισμός ήταν ένα κίνημα συμπάραστασης στους επαναστατημένους Έλληνες, που αναπτύχθηκε στην Ευρώπη και την Αμερική.

Οι ηρωισμοί αλλά και τα δραματικά γεγονότα της Ελληνικής Επανάστασης (π.χ. οι καταστροφές της Χίου και των Ψαρών) προκάλεσαν ισχυρή συμπάθεια προς τους Έλληνες. Το κίνημα του φιλελληνισμού προσέλαβε τότε μεγάλες διαστάσεις και διαπέρασε όλα τα κοινωνικά στρώματα.

Δημιουργήθηκαν φιλελληνικές επιτροπές για συγκέντρωση ανθρωπιστικής βοήθειας. Οι καλλιτέχνες, όπως ζωγράφοι και γλυπτές, είχαν ως κύριο θέμα τους σε έργα τους την Επανάσταση

Ευρωπαίοι αξιωματικοί και Φιέλληνες

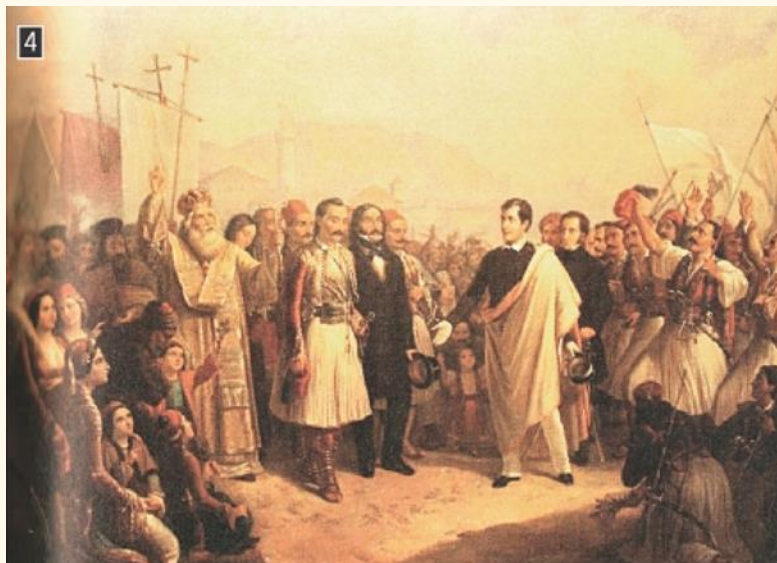
Παράγοντες που γέννησαν το κίνημα

- Οι αναμνήσεις της Αρχαιότητας τις οποίες ανακαλούσε ο αγώνας των Ελλήνων, που θεωρούνταν απόγονοι εκείνων που δημιούργησαν τον Δυτικό πολιτισμό, προκαλούσε τον θαυμασμό για τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό και τη συμπάθεια προς τους Έλληνες.
- Ο φιλελευθερισμός και ο επαναστατικός ριζοσπαστισμός που είχε διαδοθεί με την γαλλική επανάσταση έκανε τους Ευρωπαίους να βλέπουν με συμπάθεια μια ανάλογη προσπάθειά ελευθερίας από τους Έλληνες.

Ο Ιταλός Φιλέλληνας Σανταρόζα, Αθήνα, Εθνικό Ιστορικό Μουσείο

- Πολύς κόσμος ήταν ενάντια στην οθωμανική απολυταρχία ως πολιτική συμπεριφορά. Το γεγονός δηλαδή ότι επρόκειτο για την εξέγερση ενός λαού που επιχειρούσε με σκληρές θυσίες να επιτύχει την εθνική του αποκατάσταση δημιούργησε μία φιλική στάση προς τους Έλληνες και τον αποτροπιασμό για τις βιαιότητες των Τούρκων κατά των αμάχων.

Η υποδοχή του λόρδου Βύρωνα από τους Έλληνες

Ο ρόλος του φιλελληνισμού στην έκβαση του αγώνα

Με το κίνημα του φιλελληνισμού σχηματίστηκαν Φιλελληνικές Επιτροπές σε μεγάλες πόλεις του εξωτερικού, με σκοπό την ενίσχυση του αγωνιζόμενου λαού.

- Οικονομική ενίσχυση – συγκεντρώνονται χρηματικά ποσά, τροφές και πολεμοφόδια.
- Ηθική υποστήριξη με δημοσιεύσεις σε έντυπα και εφημερίδες, καλλιτεχνικά έργα και συναυλίες. Άρθρα που αφορούν στην κατάσταση του ελληνικού λαού δημοσιεύονται στον Τύπο, ενώ η λογοτεχνική παραγωγή αντλεί θεματικά όλο και περισσότερο από τον Αγώνα των Ελλήνων.
- Συμμετοχή σε μάχες και διπλωματικές διαπραγματεύσεις (Μπάιρον – θάνατος στο Μεσολόγγι 1824).

Έρανος στο Παρίσι για τους Έλληνες

Κοσμάς Ασημακόπουλος & Αποστόλης Αποστολίδης

ΦΕ σ. 5 ερωτ. 14.

Τι ήταν ο φιλελληνισμός, ποιοι παράγοντες γέννησαν το κίνημα και ποιο ρόλο έπαιξε στην έκβαση του Αγώνα των Ελλήνων;

Φιλελληνισμός

Ήταν ένα κίνημα συμπάθειας προς τους Έλληνες που αναπτύχθηκε κατά τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821 στην Ευρώπη και στην Αμερική. Είχε ως σκοπό την προσφορά σημαντικής βοήθειας στους αγωνιζόμενους Έλληνες, υλικά και ηθικά.

Φαβιέρος

Ουγκώ

Βύρωνας

Παράγοντες

Ο φιλελληνισμός εκδηλώθηκε με την έναρξη της Επανάστασης του '21, και έχει τις ρίζες του στους διανοούμενους και αρχαιολάτρες των προηγούμενων αιώνων αλλά και στους δραστήριους Έλληνες της διασποράς. Κατά τη διάρκεια της Αναγέννησης, οι Ευρωπαίοι στράφηκαν στον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό και τα επιτεύγματά του και αναπτύχθηκε ο περιηγητισμός. Εύποροι ξένοι που επισκέπτονταν την Ελλάδα κατέγραφαν τις εντυπώσεις τους και σχεδίαζαν εικόνες της καθημερινής ζωής των υπόδουλων Ελλήνων, οπότε άρχισε να αναπτύσσεται ένα φιλελληνικό ρεύμα.

Συγχρόνως υπήρχε διάχυτο πνεύμα φιλελευθερισμού στις ευρωπαϊκές κοινωνίες και ένα μεγάλο μέρος των βετεράνων των ναπολεόντειων πολέμων, άλλων απόστρατων και ιδεολόγων, που είχαν φιλοδοξίες και ζητούσαν απασχόληση.

Ρόλος

Όλα τα παραπάνω, με την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης και παρά την αρνητική αντίδραση των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων, βοήθησαν τους Έλληνες στον απελευθερωτικό αγώνα με διάφορους τρόπους.

Οργανώθηκαν φιλελληνικές επιτροπές, τα κομιτάτα, στο Παρίσι, τη Γενεύη, τη Γερμανία, τις Κάτω Χώρες και αλλού για την συγκέντρωση χρημάτων και ανθρωπιστικής βοήθειας προς τους επαναστατημένους Έλληνες. Οι επιτροπές αυτές φρόντισαν για την προσφορά πολεμοφοδίων και για την εκπαίδευση των νεαρών Ελλήνων στη Γαλλία, χρηματοδότησαν εκδηλώσεις υπέρ του αγωνιζόμενου λαού και συνέβαλαν στην έκδοση λογοτεχνικών έργων.

Φιλελληνική επιτροπή

Ακόμα Ευρωπαίοι καλλιτέχνες, ιδιαίτερα ζωγράφοι, φιλοτέχνησαν εντυπωσιακούς πίνακες αλλά και αντικείμενα της καθημερινής ζωής με θέμα την ελληνική επανάσταση.

Βεντάλια με θέμα τους αγώνες των Ελλήνων

Ιδιαίτερα σημαντική ήταν η συμβολή των εθελοντών, που κατατάχθηκαν στα ελληνικά στρατιωτικά σώματα και βοήθησαν στην οργάνωση τακτικού στρατού. Πολλοί έδωσαν την ζωή τους για την απελευθέρωση της Ελλάδας όπως οι Tarella, Dania, Mizewski, Chevalier και φυσικά πρέπει να αναφερθεί ο Λόρδος Βύρωνας.

Ξένοι εθελοντές αξιωματικοί

Η σφαγή της Χίου - Ντελακρουά Ευγένιος

Γιώργος Φαρασόπουλος

Φιλελληνικό κίνημα

Τι ήταν ο φιλελληνισμός, ποιοι παράγοντες γέννησαν το κίνημα και ποιο ρόλο έπαιξε στην έκβαση του Αγώνα των Ελλήνων;

Ο φιλελληνισμός ήταν ένα κίνημα συμπαράστασης στους Έλληνες που αναπτυσσόταν τόσο στην Αμερική όσο και στην Ευρώπη.

Κύριοι παράγοντες που γέννησαν τον φιλελληνισμό ήταν ο φιλελευθερισμός και ο επαναστατικός ριζοσπαστισμός που είχε σπείρει η γαλλική επανάσταση. Ο φιλελληνισμός ευνοήθηκε, από τον θαυμασμό των Ευρωπαίων για τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, τον αποτροπιασμό για τις βιαιότητες των Τούρκων σε βάρος άμαχων Ελλήνων, αλλά και από τη συγκίνηση που είχαν προκαλέσει οι ελληνικές επιτυχίες. Ειδικά στη Γαλλία η φιλελληνική κίνηση εκδηλώνεται από δημοσιεύσεις και φυλλάδια, όπως η «Πρόσκληση προς τους Γάλλους» και η «Πρόσκληση προς τα Έθνη». Παράλληλα εθελοντές από όλη την Ευρώπη δηλώνουν συμμετοχή στον Αγώνα των Ελλήνων. Οι περισσότεροι εθελοντές έφθασαν στην Ελλάδα τα δύο πρώτα χρόνια του Αγώνα. Προέρχονται από όλη την Ευρώπη και συνθέτουν ένα ετερόκλητο σύνολο ιδεαλιστών, φιλελεύθερων δημοκρατικών, βοναπαρτιστών και παροπλισμένων βετεράνων των ναπολεόντειων πολέμων. Ο κύριος όγκος ανήκει σε Γερμανούς, ακολουθούν οι Γάλλοι και οι Ιταλοί, ενώ συμμετέχουν Πολωνοί, Ελβετοί, Βρετανοί, Αμερικανοί αλλά και κάτοικοι των Βαλκανίων. Βεβαίως, υπήρχαν και κάποιοι που, ενώ παρουσιάζονταν ως φιλέλληνες, συμπεριφέρονταν τυχοδιωκτικά ενδιαφερόμενοι μόνο για χρήματα και αξιώματα. Επίσης ο φιλελληνισμός πρόσφερε ενίσχυση τόσο οικονομική (χρήματα, εφόδια) όσο και ηθική (ποικίλες εκδηλώσεις συμπαράστασης) Ιδιαίτερη αναφορά αξίζει στους φιλέλληνες που συμμετείχαν προσωπικά στον Αγώνα και στις προσπάθειες συγκρότησης κράτους. Πολλοί από αυτούς σκοτώθηκαν πολεμώντας για την ελευθερία των Ελλήνων. Ιδιαίτερη αναφορά αξίζει στον Άγγλο λόρδο Μπάιρον που πέθανε στο πολιορκημένο Μεσολόγγι (1824) Ο θάνατος του «Μυλόρδου» των Ελλήνων έδωσε στην Επανάσταση μια ξεχωριστή αίγλη και τόνωσε το ενδιαφέρον της ρομαντικής Ευρώπης για την Ελλάδα. Πολλοί καλλιτέχνες, μεταξύ των οποίων οι Vernet, Delacroix, Scheffer, Collin, Géricault, φιλοτέχνησαν ζωγραφικές και χαρακτηριστικές συνθέσεις εμπνευσμένες από τα έργα του λόρδου Βύρωνα

Εβελίνα Φωκιανού

ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Ο Φιλελληνισμός ήταν ένα κίνημα συμπαράστασης στους Έλληνες, κυρίως των Ευρωπαίων. Ξένοι, οι οποίοι ήταν εντυπωσιασμένοι από τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, έρχονται στον ελλαδικό χώρο πριν την επανάσταση και καταγράφουν τη γνώμη τους. Το Ευρωπαϊκό Φιλελληνικό Ρεύμα διαμορφώθηκε στον 16ο αιώνα. Πρόκειται για μια εποχή, όχι καλά οργανωμένη.

Οι παράγοντες που γέννησαν το κίνημα αυτό, ήταν η ανάγκη για ελευθερία και ανεξαρτησία και ο επαναστατικός ριζοσπαστισμός, που ξεκίνησε από την Γαλλική Επανάσταση. Ευνοήθηκε επίσης από τον θαυμασμό των Ευρωπαίων για τον αρχαίο πολιτισμό. Η πολιτική συμπεριφορά του Φιλελληνισμού, ήταν ενάντια της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και της Ιερής συμμαχίας. Ήταν εναντίον της τουρκικής βιαιότητας σε βάρος των Ελλήνων.

Ο Φιλελληνισμός, ενίσχυσε οικονομικά και ηθικά τους Έλληνες, πριν και μετά την ελληνική επανάσταση. Οι πρώτες Φιλελληνικές επιτροπές, δημιουργήθηκαν στην Ελβετία και στη Γερμανία. Παρουσιάστηκαν όμως πολλοί και ως Φιέλληνες, εξαιτίας των αξιωμάτων και του πλούτου. Κύριοι εθελοντές του Φιλελληνισμού ήταν Γερμανοί, Γάλλοι, Ιταλοί, Πολωνοί, Ελβετοί, Βρετανοί, Αμερικάνοι και κάτοικοι των Βαλκανίων. Η πρώτη αποστολή, εκτελέστηκε από τον Δ. Υψηλάντη από την Τεργέστη, τον Ιούνιο του 1821. Φιέλληνες που βοήθησαν τον αγώνα, είναι ο Jean Piere Boyer, Joseph Balest, Frank Abney Hastings, Martin Etienne Bailly. Ένας από τους γνωστότερους Φιέλληνες ήταν ο Λόρδος Byron. Εκπρόσωπος της αγγλικής ρομαντικής ποίησης και λάτρης του ελληνικού πολιτισμού. Ξεκινά το ταξίδι του από την ανατολική Μεσόγειο, πηγαίνει Ισπανία, Μάλτα και περιοχές της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Το 1823, γίνεται μέλος του Φιλελληνικού κοιμιτάτου του Λονδίνου. Το 1824, ταξιδεύει στην Ελλάδα, όπου καταλήγει στο Μεσολόγγι και πεθαίνει τις 19 Απριλίου σε νεαρή ηλικία. Ο θάνατός του, επηρέασε και άλλους λογοτέχνες που παρακίνησαν και άλλους Φιέλληνες.

Γενικά επηρεάστηκαν και εμπνεύστηκαν μεγάλοι καλλιτέχνες και ποιητές και με τα έσοδα των έργων τους βοήθησαν τον αγώνα. Μετά το 1825, ιδρύθηκε η νέα Φιλελληνική επιτροπή στο Παρίσι. Ο Σατωβριάνδος, ήταν ο πιο σημαντικός υποστηρικτής στο γαλλικό κοινοβούλιο. Το κοιμιτάτο του Παρισιού αναλαμβάνει την αρχηγία του ευρωπαϊκού Φιλελληνισμού. Βλέπουμε συνεργασία Γερμανίας, Κάτω Χωρών και Σουηδίας. Οργανώνονται εκδηλώσεις, συγκεντρώνονται χρήματα, πηγαίνουν αντιπρόσωποι στην «Ελλάδα», φροντίζουν για εθελοντές και πολεμοφόδια και για να εκπαιδεύονται οι Έλληνες. Τέλος, ιδρύεται ανεξάρτητο ελληνικό κράτος το 1830 και οι Έλληνες ευγνωμονούν αυτούς που τους βοήθησαν μέσω της τέχνης, με απονομές τιμών, ανεγέρσεις μνημείων και δρόμους με ονόματα.

Μαριάννα Ωραιοπούλου

Οι τελευταίοι στίχοι του λυρικού ποιήματος Hellas

Ο μέγας αιώνας του κόσμου αναγεννιέται.
Τα χρυσά έτη επανέρχονται.
Η γη όπως ο όφις ανανεώνει το ένδυμα
που έφθειρε ο χειμώνας.
Ο ουρανός χαμογελά.
Θρησκείες και αυτοκρατορίες δεν ρίχνουν πια
παρά μια ασθενική λάμψη,
όμοια με τα λείψανα σβησμένου ονείρου.
Μια λαμπρότερη Ελλάδα,
υψώνει μακριά τα όρη της
πάνω από γαλήνια κύματα.
Ένας νέος Πηνειός κυλάει τα νερά του
προς συνάντηση του άστρου της αυγής.
Εκεί που ανθούν Τέμπη περισσότερο ωραία,
υπνωτίζονται οι νεαρές Κυκλάδες
επάνω σε άβυσσο ηλιόλαμπρη.
Μια πλέον υπερήφανη Αργώ
διασχίζει την θάλασσα
φορτωμένη έναν πρόσφατο θησαυρό.
Ένας νέος Ορφέας ψέλνει
και αγαπά και κλαίει και πεθαίνει.
Μια ακόμη φορά έναν νέος Οδυσσέας
εγκαταλείπει την Καλυψώ στο νησί της.
Ω! μην γράφεται πια την ιστορία της Τροίας!
Αν η γη πρόκειται να καταστεί το βιβλίο του θανάτου.
Μην αναμινύεται την μανία του Λαίου
με την χαρά που ανατέλλει
πάνω σε ελεύθερους ανθρώπους,
αν και μία λιγότερο άγρια Σφίγγα
θα ανανέωνε αινίγματα θανάτου
που ποτέ δεν γνώριζαν στις Θήβες.
Νέες Αθήνες θα ανατείλουν
και στο μακρινό μέλλον θα κληροδοτήσουν,
όπως η δύση του ήλιου στους ουραμούς,
την λάμψη της αυγής τους.
Και θα αφήσουν,
αν τίποτε τόσο ωραίο δεν μπορεί να ζήσει,
οτιδήποτε η γη μπορεί να πάρει
ή ο ουρανός να δώσει.

Πέρσι Σέλλεϋ